

157

VESELI DAN

ali

Matizhek se shéni.

Komédia v 5 dělih.

VEŠÉLI DAN

ali

Matizhek fe shéni.

Komédija v 5 délih.

Ponarédil po franzófki, „la folle journée, ou le mariage
de Figaro, par Mr. de Beaumarchais“

ranjki

ANTON LEHART.

V Ljubljani.

Natifnil Joshef Blasnik.

1840.

YESÉLI DAN

ali

Matizhek fe shéni.

Ofébe.

—

BARON NALETEL.

ROSALIJA, njegova gospá.

MATIZHEK, grajšhinski vertnar.

NESHIKA, hišna.

TONZHEK, uzhénez na vakanzah.

SMEŠHNJAVA, besédnik na félih.

SHUSHEK, grajšhinski kancelir.

BUDALO, njegov pisár.

JERIZA, shupanova hzhí.

JAKA, flushabnik.

GASHPER, délovez.

Brizh.

Godzi.

Kmézhki fantje ino deklízhi.

Sgodbe kraj je gorénsk grad, bliso néke vafí.

Pervo délo.

Hišha v gradu na pol pospravljena. Na frédi stoji vélik nafloniten stol. Matizhek nekaj méri po tléh. Nëshika stoji pred serkalam (šhpéglam), flamnik popravlja ino rosho na njim.

Pervi nastòp.

Matizhek, Nëshika.

- Mat.* **D**evétnajšt zhévljev je dolgóšt, ši-rokóšt pa shéšt ino dvajset.
- Nësh.* Pogléj, Matizhek, moj flamnik; takó le se mi bo hòlj podal, kaj nè?
- Mat.* Práv lepó; rosha se ti tudi kèj lepó perlízhi tode she lépsih zvetè tvójih liz rosha v môjih ozhéh.
- Nësh.* (malo nasaj stopi) Kaj pa mérish, ljubi moj?
- Mat.* Mérim, zhe bo sa posteljo, ktéro nama je baron obljudil, dòsti pro-štorá, ali ne?
- Nësh.* Kaj tukej le bo stala?
- Mat.* Tukej bo naju prebivalishe.

Nésh. Ta ne bo péla, po nobèni zéni ne!

Mat. Sakaj ne?

Nésh. Shé sa to, kér jest nozhem!

Mat. Se li vendar smé véditi, sakaj ne?

Nésh. Tudi to se ne pové!

Mat. Taka je le, kadar naš shénske v svòje mréshe vjamejo.

Nésh. Tiho bodi!

Mat. Ali vésh, Néshika, de jest sanaprej ne bom vezh kertov lovil dòli po vértu. Ti se bošh mogla s mano drugazbi obnašhati. Od danes, téga dnéva, fim jest prvi hišni flushabnik, ino tako rekozh baronov prijatelj. Po tem ménim, bošh vendar sposnala, de v zélim gradu ni boljshiga kraja sa naju, kakor tukej v frédi med baronam ino med milostljivo gospó. Kadar gospó po nòzhi, postávim, shipati perzhnè, in svònzhek sapòje, tri stopinjize storish — smùk! — ino notri bošh. Kadar gospod mène hozhe, ino svònzhek sapòje, dvakrat fkozhim — smùk! — ino per njim bom.

Nésh. Práv imash! Kadar pa sjutrej svònzhek sapòje, ino gospod tèbi dovèlj opravila da, tudi òn tri stopinjize

storí, smùk! — ino shé je per mòjih vratih, trikrat fkozhi, smùk! —

Mat. Kako to ménish?

Nésh. Poslušhaj!

Mat. Govòri sa bòshjo voljo!

Nésh. Nafh baron se je lépih deklét tukej okoli she navelizhal; òn bi se sdàj rad lepó domá dershal; ali ménish, per svòji gosépé? Kaj pa dè! — Per tvòji shenizi, ljubi moj Matizhek! Štariga Shusheka je najél, de bi me na njegovo stran spraval.

Mat. Shushek! — prekléti Shushek! — zhe mu jest réber ne polomim. —

Nésh. Ali fi kdàj mislil, de bo mèni doto dajal savoljo tvòje flushbe?

Mat. Sakaj ne? Mèni se sdi, de fim vendar —

Nesh. Oh, kakó so uzhèni ljudjé sabiti —

Mat. Pravijo takó.

Nésh. Ali svét vendar ne verjame —

Mat. Svét je neumen.

Nésh. Poslušhaj me tedej. Nafh baron hozhe mène na fkrivnim sa-se kupiti, ino ti bi vesélje imel, mu plajsh der-shati. — Ta misel ni zelò takó napzhina, kaj ménish?

Mat. Shé mi zhèlo poka od jése.

Nesh. Nizh se mi ne praskaj po zhèlu.

Mat. Sakaj ne;

Nesh. Bi te utégnil kakshen bodénezh sbósti.

Mat. Ti si vendar le porédna! — Kakó bi pa bilo, ako bi midva to rézh drugazhi svila. Jest ga zhem speljati, de bi on she takó sbrisan bil; tode dota mora pred v shépu biti.

Nesh. Tù ga imash le! denar ino golufija tëbe skupaj dershità.

Mat. Baron misli mène golufati, mar naj jest njéga.

Nesh. Še nizh ne bojish?

Mat. Kogà se bom néki bal? Kdor ne vaga, je bres blaga. (svònzhek sapòje)

Nesh. Gospà je shé na nògah, fnozh je djala, de hozhe danes s mano nar prej govoriti.

Mat. To pa shé kàj poméni.

Nesh. Moram iti; moj ostani, Matizhek! To misli, kar ti je storiti.

Mat. Kaj shé grésh? Nizh práv ne sposnash, kako gròsno te ljubim.

Nesh. Kdaj bošh jénjal, mène to od jutra do vezhéra praviti.

Mat. Kakor hitro ti bom tó od jutra do vezhéra skasovati môgel. (Neshika stèzhe.)

Drugi nastòp.

Matizhek (sam).

To je réf, dékliza je óna, de ga ji ni para! okrogla kakor igrazhiza, perpravna, perljudna; to je vse shivó, vse polno ljubésni ino ógnja! — ino sraven téga she kakó pametna! — (hodi sim ter tje, ino á roké mane) — — Ha—ha—ha— ljubi moj baron, sva fkupej? Sdàj she le umém, sakaj me tako vífóko povsdvigniti hozhete. Jest bi vam flushil, vi pa môji shenizi, jest bi vas ho glavo krishpal, vi pa môjo; jest bi se sa vas ho shlahto truditil, vi bi pa sa môjo fkerbéli. Matizhek, takó dèlezh se ne boh dal sapeljati. — Ti pa! stari, lashnjivi lesjak! perlifnjeni Shushek! têbe bom — kogá? — Matizhek dôbro premisli! Tukej se ne smésh prenágliti. Ti jih morash tako fkupej správití, de si bodo êden drugimu rogé odbili. Nar préd morash denar in Néshiko iméti; baronu kakshno drugo kost glodati das h; Shusheka pa dôbro namashefh.

Trétji nastòp.

Smeslnjava, Matizhek.

Mat. Ho! ho! Gospod Smeslnjava, pri-ferzhni gospod, ste mar v svate pri-fbli? — Véste li, de se shénim? — Nò, nò, me práv veseli.

Smesln. Prijatelj, je sizer govorjénje od she-nitve, réf je; ali ne zelò takó, ka-kor ti misliš.

Mat. Ta le, (se na nos pokashe) pogléjte ga, se shéni. Vi pa snate misliti ino go-voriti, kar koli vam je vshézh.

Smesln. Šva li samá? al naju nihzhè ne flifhi?

Mat. De bošte zelò sami, grém she jest.

Smesln. Zhakaj prijatelj malo, midva imava she nékaj posébniga govoriti. — Ti si pred trémi léti dòli pod Novim-meštam na Gobovim-gradu flushil. Je réf, ali ne?

Mat. Réf.

Smesln. Takó tudi na tistim gradu kljuzha-rizo posnash, po iménu Marijo šmré-karizo?

Mat. V tréh létih fim tolikanj shénflkih obrasov vidil; dôbro véste, de mi kar ni mogozhe, se vsih spomniti.

Smeslh. Té nifi posabil. Ali morebiti se bofh faj tistih dvé sto kron spomnil, ktére ti je posodila.

Mat. Zhe mi jih je posodila, fim jih pa tudi sapravit. In nizh se loshej ne posabi, mém sapravljéniga denarja.

Smeslh. Posodila sub conditione expressa.

Mat. Nikár, po latínsko mi jih ni posodila.

Smeslh. To se pravi: s tém pristavkam, s to savéso, de jih bofh vérnil, ino de jo bofh vsél.

Mat. Takó! tista je pa druga; je kaj lépa?

Smeslh. She prezèj.

Mat. Mlada?

Smeslh. Per nar boljshih létih, okoli shtir-defetih.

Mat. Mefnata?

Smeslh. Redí se dôbro, ne bodi ji oponosheno.

Mat. Velika, majhna?

Smeslh. Zhemú to prashanje? — Dôbro jo posnash, nikar ne taji.

Mat. Sa to, gospod shlahtni, kér vam ravno tako vofhim, vseмите jo vi; vam se bo bój perlégla; dolg ji pa sa doto pustim.

Smeslh. Prijatel! ne posabi s kom govorish. Tvôje svijazhine ti ne bodo nizh pomagale.

Mat. Vém; zhe bi bil dohtar, bi mi shé kàj vérgle.

Smesh. Sadósti je prasnih besedí. Ali jo plazhafh ino vsamesh? — To te vprafham. — Pogláj, óna te fhe sdàj rada ima; píjala mi je, de naj to rézh na tihama opravim; ako se pa raji pravizi, kakor njéni dobróti vdafh, te imam toshiti, sdajzi, per ti prizhi — Govóri, Matizhek!

Mat. Poglájte, ta rézh se mora s jasno, trésno ino prebrifano glavo prevdariti ino premisliti. Danes fim pa pijan, — pijan od veselja, od ljubésni, kakor fléherni shénin. Poterpíte faj do jutrafhnjiga dné.

Smesh. Fantalin, ti s mano norzhujesh. Le zhakaj, shé ti jo bom safolil per séléni misi, de bosh svoj shiv dan Smeshnjavo pomnil!

Mat. Nikar se ne repénzhite, gospod shlahetni!

Smesh. Še bova saflifhala, per gosposki, ino fhe danes! ino fhe danes! (hozhe iti; per ti prizhi Nëshika pride, ter sadej postojt.)

Mat. Pòjte s mano dóli na vért; vam bom dal dinje pokuiti, de se bote ohladili, fizer vam sna jésa fhkodovati. (odideta)

Zheterti nastòp.

Néshika (sama)

„**S**e bova salfishala per gosposki, ino she danef!
ino she danef,,! — Kaj to poméni. Je
pa shé spét Smešhnjava kakšhno sdrash-
bo napravil. — Nizh ne dé, jest se
na svòjiga Matizhka sanésem. On ima
pamet in dóber jèsik. (sashéne obléko,
ki jo ima nurozhjt, na stol) Sdàj sama ne
vém, kaj tukej ishem.

Péti nastòp.

Néshika, Tonzhek.

Tonzh. (pertézhe) **N**éshika, te vendar enkrat
famo najdem, she dvé uri sa tabo
lasim. Oh! ti se bošh moshila, ino
jest — grém v Ljubljano.

Nésh. Sato, kér se bom jest moshila, gresh
ti v Ljubljano, kakó je to?

Tonzh. (shalofno) Néshika, baron mi je flovo
dal.

Nésh. Šèj niso she sholfki jesenski prasniki
minili; kakšhno otrozharijo si sopet
napravil?

Tonzh. Sej vésh, Néshika, de danes svezhér pridejo godzi k shupanovim; Jérizi fim bil obljubil, s njo pléfati, sato fim fnozh dôli k nji stopil, de fva malo poskufila. Komaj jo dvakrat safuzhem, kar pride stara shupanja, ino napové barona. Shé nifim imel zhasa fkriti se, je she notri perropotâl. Od jése se je pénil, ko me je saglédal. „*Pobéri se*“, je djâl, „*presnéti paperk*“, ino she néko drugo besédo, tode me je povédati fram — „*pobéri se she danes is té hishe, jutri pa is grajshine*“; zhe ga milostljiva gospá, môja botriza, ne potolashi, fim sgubljen; môje ozhi ne bodo nikdar vezh takó frézhne, tébe viditi.

Nésh. Mène? Kaj mène viditi? Ali je sdâj na mênî vèrsta? — Ši se milostljive gospé she navelizhal? —

Tonzh. Oh, Néshika! nikar me ne opomnuj; njé lepôta je ranila môje ferzé; ali strah me spreletí, kadar smiflim, de jo ljubim.

Nésh. Takó! sato se sdâj krog mène flinifh, kaj nè? o ti ferboritnek (mu da en fhuoberz).

Tonzh. Oh, ti si pazh frézhna! zél dan jo

glédafh, zél dan s njo govorifh, sju-
trej jo oblazhifh, svezhér pa flazhifh
— od jeglè do jeglè — Néshika! dalje
mi ni misliti! — pa nékaj se she
opomnim — po svòji ljubésni, po
vfim, kar ti je drago, te profim,
nikar mi ne odrèzi —

Nésh. Kogá?

Tonzh. Ene podvése od milostljive gospé.

Nésh. Nesramnesh gèrdi!

Tonzh. Nar lépsih pèsem, ki fim jo she le
fkoval, ti dam sa-njo. (poklèkne) O,
dàj mi jo! kadar se bo môje serzé
v morju shalofti topilo, bo ta pod-
vésa, ino sraven spomin môje Né-
shike —

Nésh. Tiho bodi kvanta (ga po uftih udari).
Ljubi moj, koliko jih vendar imafh?
— K Jerizi hodifh v val, po milostljivi
gospé na skrivnim sdihujefh, sa ma-
no fi tudi shé flepariti jél. —

Tonzh. Jest réf ne vém, kaj bo s mano. En
zhal fém je sazhélo vse po meni
vréti; de le kakfhno shénfko saglé-
dam, mi shé serzé bije; de le befé-
dizo ljubésen saflifhim, shé se od
shélje in vesélja trésem, kar mràs in
vrozhina me prevsameta. Vzhasi lé-

tam po hosti, kakor védomez, ter vpijem: „ljubim te“, pa ne vé m kogá; drévju, skalovju, oblakam ino vetrovam svôjo ljubésen raskladam. —

Nésh. Bojim se, de bošh she zelò obnòril.

Tonzh. Joj! (sagléda barona, ter se skrije sa stol.)

Nésh. Kaj ti je?

Shésti nastòp.

Néshika, baron, Tonzhek (skrit).

Nésh. **■**Ma! (sagléda barona, k stolu stopi, de Tonzhka perkrije.)

Bar. (blishe k nji stopi) Néshika! ti nisi nizeh kàj dôbre volje; si fama s sabo govorila: tvôje serzé je gotovo nepokojno. Tode drugazhi ne more biti, slasti pa v tém stanu.

Nésh. Kaj sapovéste, milostljivi gospod? Kaj bi bilo, ko bi val kdo per méni najdel?

Bar. Bog obvari! — ali vésh, de sim ti prijatelj; de te rad vidim — pa kaj bom drusih besedí iskal! — de te ljubim. Shushek ti je shé to povédal. Jest ti bom ob kratkim rasloshil, kar si voshi môje serzé; posluhaj me! (na stol séde.)

- Nésh.* Nizh nozhem flifhati.
- Bar.* Le edino befédizo. Šèj she véfh, de fim Matizhka zhes vŕe svôje flushabnike povsvignil; njêmu fim isrozhil tako rekozh, gospodarstvo svôjiga gradú, têbi pa svôjiga serzá.
- Nésh.* Ne samérite, milostljivi gospod! to ne bo nizh — o, de bi govoriti sméla!
- Bar.* Govôri ljubka, dèrshi se pravize, ktéro zhes-me imafh.
- Nésh.* Jest nozhem nikakorŕhne pravize zhes vas iméti. Puŕtite me per miru, vas lepó profim.
- Bar.* Govôri popréd.
- Nésh.* (jésna) She né vém, kaj fim hòtla rèzhi.
- Bar.* Od gospodarstva zhes môje serzé je bilo govorjênje.
- Nésh.* Vi mênì blago ponujate, ktéro ni vashe, fram vas bodi!
- Bar.* Kakó to miŕliŕh?
- Nésh.* Švôje serzé, svôjo ljubésen ŕte svôji gospéj pred nébam in semljó isrozhili; gospéj, ktéra vas je vrédna, ktére lepôti pod solnzam ni enake, proti ktéri jest — naj se lepotizhim, kolikor koli hozhem — she sénza nifim.

Bar. Ha! ha! ha! kaj nizh drusiga ni? — Ne samérim ti, ljuba Néshika! Vi ljudjé od tvôjiga stanú imate she dovelj takih starih kvant med seboj, de mósh ne smè druge shène ljubiti, rasun same svôje, ino tako dalje. Ali mi gospôda smo té muhe shé sdavnej popustili. Vefêlje ino vshitek, Néshika, to je nafha postava. Dokler me vefelí svôjo shéno ljubiti, jo ljubim; kadar me pa vezh ne vefelí, fi druge poishem. Kaj bi se néki filil? Kamor serzé peljá, tam veljá. Ljubesnjava môja Néshika, pri-di danes svezhér dôli v gojsdèk, kônez vèrta, kaj veljá, de ti bom vse muhe is glave stépel.

Shush. (svunej govori) Ali ni gospod baron tukej?

Bar. Kdo je?

Nésh. Jest, uboga firota!

Bar. Pojdi vùn, in nikogar notri ne spuhti.

Nésh. Kaj, val pa hozhem tukej pustiti?

Shush. (svunej) Ni sdavnej, kar fim ga vidil notri iti; imam govoriti sh-njim.

Bar. Še nimam nikamor skriti? — pazh, tukej sa stol — gléj, de ga kmalo odpravish.

(Néshika mu nasproti stopi; òn jo malo prozhdrine, tako ðe ravno med njim ino Tonzh-kam ostane. V tém ko baron sa stol pozhène, se Tonzhek okoli stòla splasi, se na - nj usède, ter nogé fkèrzhi. Néshika tisto oblèko, ktèro je popréd pernèfla, zhes Tonzhka vérshe, ter se pred stol vstavi.)

Sédmi nastòp.

*Baron ino Tonzhek (fkrita,) Néshika,
Shushek.*

Shush. Nifi vidila gospod-barona?

Nésh. (jèsno) Sakaj bi ga néki jest iméla viditi?

Shush. Ko bi bila ti malo bòlj prebrifana, bi me ne prafhala, sakaj? Matizhek ga ishe.

Nésh. Tedej ishe òn svòjiga sovrashnika.

Shush. Kaj, se li to pravi shénina sovrashiti, kadar se misli nevèsti dòbro storiti?

Nésh. Vém de nè, po valhim nauku.

Shush. Moj nauk je ta: „Ljubi Matizhka, ljubi pa tudi njegovo frézho, ino kér bo baron njèga ofrézhil, ljubi tudi baróna.“

Nésh. (jèsno) Šram val bodi! Kdo vam je veléval fimkej hoditi?

Shush. Tiho, tiho! nikar se ne tagôti! fêj se bo vendar le vse sgodilo, kakor bofh sama sheléla. Matizhek je prebrisan, òn ne bo sam fêbi na solnzi stal. — Ali mênì se vse dosdéva, de mali uzhénež —

Nésh. Tonzhek?

Shush. Tonzhek, ravno ta — ki védno sa tabo lasi. Komaj je éna ura, kar fim ga vidil tak dolgo pred gradam fim ter tje hoditi, dokler se je k tebi splasil. Rézi, de ni réf, zhe morefh.

Nésh. Kako pa!

Shush. Ali ni tudi péfmi od têbe sloshil? Saftonj je gotovo ne fkriva.

Nésh. (ferdito) Kaj pa de, od mène!

Shush. Ali pa od milostljive gospé. Šim shé flifhal, de se tudi okoli njé flini — — Ali fhentaj, tam naj se varuje, kar to sadéne, baron fi ne bo dal pod nosam bèrbati.

Nésh. Kdo vam pa je néki to natvésil? Kaj fi bofte fhe smiflili?

Shush. Šim fi mar jest smiflil? — Vfi ljudjé takó govoré!

Bar. (vftane) Vfi ljudjé takó govoré?

Nésh. (prestrašbena na stran) Sdàj se Bog ufmili!

Shush. Ha! ha! ha!

Bar. Shushék, rezite hlapzam, de naj ga is grajshine stepó.

Shush. Mèni je shal, de fim sraven prishel.

Nésh. Oh, moj Bog!

Bar. (Shusheku) Deklè se je prestrashilo; Néshika, ufédi se tukaj dólí. (Jo hozhe pofaditi na stol.)

Nésh. (ga od fêbe pahne) Nozhem sedéti. K me-ni priti na tako visho, komú se to spodobi?

Bar. Šèj sva dva, ljubka! Sdáj se ti ni tréba bati.

Shush. Milostljivi gospod, ne samérite, zhe vam po pravizi povém. Shal mi je, de fim zhes fanta govoril; smislil fim fi le, de bi bil sh-nje — kaj spravil, — fizer pa —

Bar. Vše sahtonj — fant mora iti.

Shush. Sa voljo té otrozharije?

Bar. Otrozharije? — she le snózh fim ga per shupanovi hzhéri salésil.

Shush. Per Jérizi?

Nésh. Kaj veljá, de ste pa tudi vi gospod baron per nji kaj stikovali!

Bar. (vesél) Ta predgovor mi je vsfhézh.

Shush. Še bo shé pozhasi vdala; imam upanje.

Bar. Pa ne sa téga voljo — Imel fim s shupanam nékaj govoriti; sato fim

dóli do njêga stopil; fnozh shé o mra-
ku odprem vrata, najdem deklino vfo
prestrašeno. — Uboshiza se ni védila
kam djati. To se je mêni zhudno
sdélo. Jest prafham, glédam, ishem
ter vidim sa durmi interfat, ali ne-
kaj taziga viséti; blishej stopim, ga
lepó flétno vsdignem (pokashe, kako je
narédil, ino oblêko na stolu, pod ktéro je
Tonzhek fkrit, vsdvigne) kar saglédam —
(saglêda Tonzhka) Ha!

Shush. Ha! ha! ha!

Bar. Ta je pa she gorfhi, tá!

Shush. Verjamen.

Bar. (Néshiki) Takó, deklè, sazhétek je dóber!
Tvoj shénin se ima veselíti. Sa voljo
fanta si me tedej gonila, si hòtla sa-
ma biti? — Ino ti uzhénez, ti mar-
zhèf, ti se predèrsneshe Matizhkovo
nevésto salesovati! — Zhakaj mèrgo-
linez! — Shushek, ali je prifhel s
vami?

Nésh. Ni se vam tréba repénzhiti nè, mi-
loftljivi gospod! òn je bil shé tukej,
kò ste s mano govorili.

Bar. Oh, de bi lagala! Njegov nar vézhi
fovrashnik bi mu te nefrézhe ne
vofhil.

Nésh. On me je prifhel prôfit, de naj sa-
nj per milostljivi gospé poprofigim,
tazhal ste vi prifhli; kaj je hôtel
storiti, kakor hitro se skriti.

Bar. Skrîl se je. Kjú? tukej? — To je
lash! to je lash! od sazhétka fim
sam notri sedel.

Tonzh. Milostljivi gospod, tistikrat ko ste vi
notri sedéli, fim jest sa stolam zhepèl.

Bar. Lashnjivez! sa stol fim se bil jest skrîl.

Tonzh. Takrat fim se jest okoli splasil, ter
fim se va-nj ufédel.

Bar. Tedej je okrog shvigal, kakor mar-
tinzhek, ino naf poslufhal!

Tonzh. Milostljivi gospod! ushéfa fim fi ti-
shal, ino kar nizh nifim flifhal.

Shufh. Tiho! nekdó pride.

Bar. (Tonzhka is stôla slézhe, ter ga na noge postavi)
Ta prekléti paglovez, bi ne maral,
de bi pred zélim svétam notri obti-
zhal.

Osmi nastòp.

Tonzhek, Nëshika, baron, Shushek, Matizhek, gospá, Jériza ino drugi kmézški fantje ino dekléta, vsi po prasnishko oblézheni.

Mat. (Vénez is bélih ino rudézskih roshiz spleten v rokah dershi, ter milostljivi gospáj pravi:)
Milostljiva gospá! profite sa naf.

Gosp. Pogláj, ljubi moj mosh! Tíle mislijo, de jest tolikanj per tébi samórem. Pa vendar, kér njih próshnja —

Bar. (malo smélfhan) Šej vésh, de ti nizh ne odrézhem. Kaj profijo?

Gosp. Matizhek bo vse povédal.

Bar. (Nëshiki) Prófi tudi ti.

Nësh. Kaj pa de, mója bo pa shé veljala!

Mat. Le prófi, le prófi.

Bar. (proti Matizhku) Kaj bi rad?

Mat. Milostljivi gospod, danes pridejo godzi k shupanovim. Kaj ne Jériza?

Bar. Ino ti bi ráda plesála; jeli?

Jér. (frameshljivo) To bi shé.

Bar. (Matizhku) Ino pòtlej?

Mat. Vsi profimo, zéla vas profi, fantje ino dekléta, de bi sméli godzi priti v grajshino.

Bar. Kaj pa ti pravish Nëshika?

Nésh. Vaf tudi profim.

Gosp. Per shupanovih je pretelno; tukej imamo saj dovelj prostora.

Bar. Perpeljite jih tedej; vafhe veselje naj bo tudi môje, jest ino gospá bova tudi sraven.

Mat. She nékaj, milostljivi gospod!

Bar. Povèj.

Mat. Ta vénez fim is nar lépsih roshiz, is bélih ino rudézkih, sa svôjo nevésto splétel. On poméni vénez devishtva. Kér fim tedej shénin, Néshika pa nevésta, vaf prófiva, de bi vi, milostljivi gospód, danes, kadar godzi pridejo, ta vénez môji Néshiki na glavo djali.

Bar. Kaj si bosh she smislil, ljubi moj Matizhek! Od té navade ni bilo nikdar flifhati v krajnski deshéli.

Mat. Pazh, milostljivi gospod; lansko simo, ko smo v Ljubljani bili, fim bil vezhkrat v igralíshu, ter fim vidil, de so s nevésto take shêge iméli. To mi je takó dopadlo, de fim sklênil, per mèni mora, kadar se bom shênil, ravno takò biti.

Bar. Kakshna igra je néki bila?

Mat. Po némfhko so ji rèkli: „Die Hochzeit des Figaro“.

Bar. Ha! ha! ha! —

Mat. Ponishno vas profim. (poklékne, Néshika sa njim; Matizhek pomigne kmézhhkim fantam ino deklétam, de naj tudi pokléknejo ino roké povsdvignejo)

Gosp. Tudi jest svôjo prôshnjo s njimi sklénem; dovôli jim, dovôli to nedolshno veselje. Ako je kdàj môja ljubésen per tébi kàj samôgla. —

Bar. Shé sadôsti; prave strani môjiga ferzá si se lotila. Sa voljo tébe bom vse storil, karkoli hozhejo.

Gosp. Ljubesnivi mosh! (proti svatam obernjena) Vstanite; vflifhana je vasha prôshnja. (Vsi saukajo ino vstanejo.)

Bar. (sméshán, se po zhêlu prafka, ino sam per sébi pravi:) Vjéli so me! (Matizhek, Néshika ino vsi drugi po vérsti pridejo, ter baronu ino gospéj roko kufhujejo.)

Mat. (proti Tonzhku) Kaj pa ti, Tonzhe, se ne bosh nizh veselil?

Nésh. Uboshez je shalosten, milostljivi gospod so na-nj hudi.

Gosp. Jest sa-nj profim.

Bar. Ti ne vésh, sa kogá profish.

Gosp. Ali je she mlad!

Bar. Ni takó mlad, kakor ménish.

Tonzh. (se tréte) Milostljivi gospód! odpuštite mi, jest sim bil malo neposajèn, ali sanaprej bote vidili —

Gosp. V kom je ravno greshil, ne vém. Vendar mišlim, de tvóje jése ni saflushil. Šej vésh, ljubi moj — zhe mu rokó odtégnesh, je sgubljen.

Bar. Bog obvaruj!

Mat. V njegovih letih marfiktér ni imel pameti.

Nésh. Mladost je norost, kaj se hozhe!

Jér. (frameshljivo ino bojézhe) Milostljivi gospod! — jest — seš véste, — snozh — sim jest —

Bar. Shé vém, she vém! — Nò, kér tedej vse sa-nj profi, bom posabil, kar se je sgodilo. Jest bom sa-nj škerbel, bom sanaprej njegov ózhe, kakor došihmal. Ali to si bom sgovoril, de mora she danes bres vřiga odlashanja v Ljubljano iti. Matizhek, rêzi kobilo naprézhi. (Tonzhiku) Ino ti pa le kopita skupej spravi, pa le urno!

Tonzh. (baronu roko kuřine)

Bar. Od svóje botre flovo vsèmi, ino perporozhi se práv slétno. (Tonzhek pred gospó poklékne, ali kar spregovoriti ne more.)

Gosp. Kér ti ni perpushêno, le êno uro vezh per naf biti, tedej pòjdi, ljubi moj Tonzhek! Dòbro se uzhi; bodi pokoren svòjim uzhenikam; varuj se hudih tovaršhev; spofhtuj svòje dobrotnike; ne posabi tiste hishe, is ktére si tolikanj dobrot prejél, ino dàj kàj véditi od sêbe.

(Tonzhek vstane ino gré na svoj kràj)

Bar. (gospéj) Kakor vidim se ti slo smili. —

Gosp. Ne bom tajila, bojim se sa-nj; njegove léta so nevarne. Jest fim mu botra.

Bar. (Shushku) Shushhek, vi ste vendar le práv iméli. Pojte s mano. (proti drugim) Deklizhi, fantje, popoldan se homo sopet vidili. (Baron gospó sa pod pas - ho pélje, ino vñ odideje.)

Devéti nastòp.

Matizhek, Nêshika ino Tonzhek.

Mat. (Ju pozuka, ino nasaj perpélje) **Ha!** ha! ha! ta je nalêtel.

Nêsh. De vésh, dòbro si jo bil smislil.

Mat. Pustimo sdàj to. Nêshika! jest ti imam nékaj povédati. Ko bi, postavim, ti

slifhala, de je Smeshnjava zhés-me kakshno tòshbo napravil, ino ta tòshba, postavim, —

Nésh. Naj se nikar ne vstrafhim, kaj nè? — Nizh se ne boj. Mèni se je shé nekaj dosdevalo; pa fim se na-te sanéfla.

Mat. Ko bi bilo govornjenje, de fim, postavim, v nadlogi, v fili, préden fim tēbe posnal, od néke stare, gèrde, berljave, shkijaste, shkerbaste kljuzharize na Gobovim-gradu pod Novim-mestam nekóliko denarjev prejél, ino de fim ji obljubil, ako mi bo mogo-zhe, jo vséti, kaj bi ti rékla Néshika?

Nésh. Ozhí bi ti iskopala. (na stran) Pa kaj se hozhe! (glasno) Ti pravish de je stara, gerda, berljava, shkijasta ino shkerbasta? — No, to je she tvôja frézha. Sizer — (mu shuga)

Mat. Kar vse drugo sadéne, le mēne pufti. —

Tonzh. Matizhek, ti si shé posabil, de moram kmalo odriniti.

Mat. Réf je, ino ti bi rad tukej ostal?

Tonzh. Pa she kakó rad!

Mat. Ostal bofh, nizh ne maraj. Vsémi flovo od vsh, plajsh ogèrni; bukve, obléko ino vsé, kar koli imash, sku-

pej spravi, de bodo vſi vidili. Jeſt bom rékel s vpréſheno kobilo dôli pred vratmi ſtati. — Dàj fi opraviti, nôfi, véſhi ino popravljaj kar moreſh. Po tém ſe v kripizo ufédi, ino dirjaj dôli do gôjsda, tam pervéſhi kobilo na prvi hraſt, ter pridi po vertu naſaj. Baron bo ménil, de fi ſhe bliſo Ljubljane. Ali ſkriti ſe boſh mogel, dôkler ga ne potolaſhimo.

Tonzh. To bi bilo ſhé dôbro — tode ſe hojim —

Nésh. Nizh ſe ne boj. Matizhek je glava! Le njéga vbogaj.

(vſi odidejo.)

Drugo délo.

Lépa hišha v gradu s čnim ôknam. V dnu stoji velika postelja v alkovu. Na vsaki strani ino v dnu sraven alkova so vrata.

Pervi nastòp.

Néshika ino gospa (pridete skosi défne vrata).

Gosp. (se naglo učede na stol.) **V**rata sapri, Néshika, ino povéj mi vse na tanko.

Nésh. Kar besédize vam nifim satajila, milostljiva gospa!

Gosp. Ali je pazh mogozhe, Néshika? Sapeljati te je hòtel?

Nésh. Sapeljati ravno ne; ampak le kupiti me je hòtel.

Gosp. Ino Tonzhek je bil sraven?

Nésh. Sraven, sa vélikim stôlam je zhepel. On me je prišel prôfit, de bi per vas sa-nj profila.

Gosp. Sakaj pa ni sam k mèni prišel? Ali fim mu shé kdaj kaj odrékla?

Nésh. Jest fim mu sama to svétovala, ali ubòshez je ves prestrašhen. Takó od hišhe isgnan biti, ino od vas lozhiti

se, milostljiva gospá! — Kaj ménite, de je to majhna rézh? — „*Oh, Néshika!*“! tako je proti mēni sdihnil, „*nje lepôta je môje serzé ranila; ali strah me spreleti, kadar smiflim, de jo ljubim*“.

Gosp. Šim li réf takó strashna viditi? Šèj fim mu bila vsēlej dôbra, ino pomagala fim mu tudi rada.

Nésh. Kaj ménite, kaj si je sŕhe po tém smiflil? — Ne vém, zhe bi vam povédala, ali ne. —

Gosp. Le povéj, le povéj, Néshika!

Nésh. Premiflite; po vŕi fili je hôtel êno vashih podvés iméti.

Gosp. (na sméh) Podvés? — Uboshzhek!

Nésh. Krégala ino osmerjala fim ga, de se je predersnil, kaj taziga misliti. Tistikrat pa — vidite, milostljiva gospá! jest vam ne morem dopovédati, kaj je pozhél — na tla se je vergel; se je pred mano svijal, kakor kazha; ozhí so se mu bliskale, kakor ifkre; vriskal je pa, kakor Zhizh.

Gosp. (samifhljena) Kaj pa sŕhe Néshika?

Nésh. Šam slodej je v tém fantu. — Po tém je kar pokónzu škôzhil, ter me je ob-

jél, rekozh: „*Kér svôje bótrize ne smém, bom pa tébe*“.

Gosp. (samistljena) Puftive, puftive té norzhije. — — Tedej, ljuba môja, kaj ti je she moj gospod sadnjizh rékel?

Nésh. De Matizhka ne bom dobila, zhe se mu po volji ne vdam.

Gosp. (vstane, fim ter tje hodi, ino s veter nizo maha.) On me nizh vezh ne ljubi!

Nésh. Kaj se bote jesili, milostljiva gospá!

Gosp. Taki le so vfi moshjé! Jest fim ga ljubila, môja ljubésen ga je utrudila! to je môja pregréha. Ali ti se nizh ne boj; dobila ga bosh, jest fim ti sa-nj pôrok — bo li skôrej prishèl?

Nésh. Kakor hitro pospod baron na lov odide.

Gosp. (s veter nizo maha) Odprì ôkno. Tukej je taka vrozhina —

Nésh. Sato, kér tako naglo fim ter tje hodate, ino s rokama mahate. (ôkno odpira.)

Gosp. (samistljena) Mène popuftiti! — Nehvaléshni zhlôvek!

Nésh. (savpije per ôknu.) Ravno tukej gospod baron po vertu jesdari. Jaka tudi, ino éden, dva, trijé, shtirje pfi.

Gosp. Lih práv, to je shé dôbro — Néshika, nek dó terka!

Nésh. (odprét tēzhe ino pōje) To je moj Matizhek! to je moj Matizhek!

Drugi nastòp.

Matizhek, Néshika, gospá (fedé).

Nésh. **P**ridi, pridi vendar, ljubi moj! milostljiva gospá te shé ne morejo perzhakati.

Mat. Mène? — Kaj, je taka fila? — Milostljiva gospá, kadar jest práv premilim, vidim na sadnje, de se vse práv véde. Milostljivi baron vidi rad mòjo Néshiko, ino to je práv.

Nésh. Práv?

Mat. Mèni bo gospodarstvo po zéli grajshini saupal, ino to je práv.

Nésh. Molzhi, molzhi kvanta!

Mat. Sato pa, ker mu ti gospodarstva po svòji grajshinizi nezhes shaupati, te milostljivi gospod golufati misli; ino to je práv. — Kér se pa daljej svét takó véde, de se golufija s golufijo premaguje, sim si tudi jest éno smilil; ino to je tudi práv.

Gosp. Ljubi moj Matizhek, kako li morešh sdàj norzhevati?

Mat. Ali jest, milostljiva gospá?

Nesh. Namešt de bi shalošten bil. —

Mat. Kaj ni sadošti, de si glavo ubijam, kakó bi mi svòjo rézh ispeljali? — Poslušajte me, milostljiva gospá! Jest ménim tako le: Milostljivi gospod je mòjiga kruha lazhen, torej je tréba, posébnò skerb v njim obuditi, de bi svòjiga lastniga ne sgubil.

Gosp. Shé práv, Matizhek, kakó pa?

Mat. To je shé storjèno; jest sim mu shé podkuril. Váš sim satoshil gospod baronu.

Gosp. Mène? — Ali norišh?

Mat. Jest ne, ali baron bo nôrel.

Gosp. On je grosno nagle jése!

Mat. Ravno tak mora biti. Kadar kri vrè, se glava méshà. Jest sim Budalu písmize v roke vtisnil, de naj ga milostljivimu gospodu da; v písmu sim mu pa porozhil, de ima she danes sal gospod k vam v vaš priti.

Gosp. Ino ti se predersnešh tako lash zhes me napraviti? —

Mat. Milostljiva gospá, le per váš je lash; per kaki drugi bi bil morebiti sadèl.

Gosp. Tedej se ti bom mogla sbe sahviliti?

Mat. Povéjte mi, ali ni to lépa rézh, de fim mu déla sa zél dan napravil. Sdàj ne bo védil, ali bi èno varoval, ali bi sa drugo lasil. Še bo repénzihl, bo s dolgim nosam fim ter tjé krivoritil. V ti smoti bo dan pretékel, ino Néshika ostane Matizhkova.

Gosp. Bomo vidili, kakó bo sbe pravda istékla!

Mat. Na pravdo ne mislim, per môji dušhi! — Néshika porózhbi milostljivimu gospodu, de ga bošh danes svezhér dôli v gojsdiku zhakala.

Nésh. Ti mènesi to pravíš?

Mat. Uh! dàj si dopovédati, kdor is nizh nizh narediti hozhe, nizh ne storí, ino ni sa nizh. Me uméšh?

Nésh. Ta bi bila lépa!

Gosp. Tedej tí sam pervolíšh, de bo Néshika v gojsdiku —

Mat. Kaj sbe! Bog obvaruj! — Jest le kogá drusiga v Néshkino obléko vtakniti ino v gòjsd poslati mislim. Gospod bo koj sraven, mi pa sa njim; bomo vidili, kakšhni burki bodo to!

Nésh. V môjo obléko? kogá néki?

Mat. Tonzhka.

Gosp. Šej je shé odshel.

Mat. Sa me je fhe tukej. De bi le mène puštili ravnati!

Nésh. Na Matizhka se snate saněšti, milostljiva gospá. Ti pravish tedej —

Mat. De bom Tonzhka, dokler barona domá ne bo, fimkej poslal. Ti Néshika ga oblézi, ino zhédno napravi. Jest ga bom pôtlej poduzhil, kaj mu je storiti.

(odide.)

Trétji nastòp.

Néshika ino Gospá, (fedé).

Gosp. Sa bòshjo voljo, Néshika, pogléj, kakshna fim — mladenezh bo lih kar tukej.

Nésh. Uboshez! mène se práv v fěrze smili.

Gosp. (pred serkalam) Bosh le vidila, kakó ga bom krégala.

Nésh. Náj faj tole pésem sapôje, milostljiva gospá! (jo poloshi gospéj v narozhje)

Gosp. Pazh réf; môji lašjé so hudo skufhtrani.

Nésh. (popravljaja.) Nizh ne dé, ga bote fhe loshej krégali.

Gosp. (samishljena.) Kaj si rékla, Néshika?

Zheterti nastòp.

Tonzhek, Néshika, gospá.

Nésh. Le notri, le notri, gospod Ljubljanzhan!

Tonzh. (te prestrašhen blisha.) Štrašhna beséda! — Nikar me ne opomnuj Néshika, de me bodo shé fkôrej hribi in doline od drage moje gospé lozhili.

Nésh. Od môjé gospé?

Tonzh. Oh!

Nésh. (te sa njim pazhi) Oh! — kaj sdihujesh? Pél bofh, pél, ljubi môj fhinkovzhek, pa le urno!

Gosp. (péfem v roko vsame) Kdo je to péfem sloshil?

Nésh. Poglójte ga, kakó rudezh perhája.

Tonzh. Je li gréh, pozhutke iméti? —

Gosp. Snafh li péti Tonzhek?

Tonzh. Milostljiva gospá! jest se vèf tréfem —

Nésh. (te mu pazhi) Nja, nja, nja, nja; milostljiva gospá hozhe, ino ti sapój. Le urno! (Gospá fedé péfem v rokah dershi, ino jo bére. Néshika sa njo notri gléda. Tonzhek pa frameshljivo pred gospó stoji, ino sazhne péti.)

De polna plaména
 Ljubésen ognjéna
 Rasdjala me bo,
 De révesh oparjen,
 Šim pizhen, udarjen,
 Kaj morem sa to!

Nésh. To so file, to teshave.

Gosp. Véfh, de fantizh ni bres glave.

Nésh. Nizh ne maraj, sej si moj.

Gosp. Le sapoj she, le sapój!

Tonzh. Kar kuje, kar tolzhe,
 Prenêst' ni mogozhe,
 Prefilno je to!

Tiranska ljubésen,
 O huda bolésen,

 Kaj délafh s manó?

Nésh. Grósna je ljubésen taka.

Gosp. Lépa je beséda vsaka.

Nésh. Kònz ga bo, obljubim de!

Gosp. Mèn' se smili, révesh je!

Tonzh. Le èni je dano
 Sazélit' to rano,

 To zhutim, to véim!

Al gòri poglédat',

In téga povédát'

 Ji révesh ne smém.

Nésh. }
Gosp. } Tonzhe, Tonzhe! si poréden.

Tonzh. Odufhanje, zhe fim vréden.

Gosp. Fantizh le burke vganjaj, tode pomisli s kom!

Gosp. { Šram me je, serzé mi bije.

Tonzh. } Šram vaj' je, vaj' serze bije.

Vsi Tolzhe, pézhe, luka, vije.

Tonzh. Jest ne vém, kaj storil bom? —

Gosp. { Jest ne vém, kaj st'čila bom?

Nésh. }

Nésh. No, Tonzhek! ali shé véfh, kako te bomo nashémili? Ti morash éno môjih kril oblézhi.

Tonzh. Shé vém, Néshika!

Gosp. Jest se bojim, de mu ne bo práv.

Nésh. Pazh, sej je tako vélik, kokor jest (sraven njéga stopi) Nar préd sukno dôli. (mu jo is herbta potégne.)

Gosp. Zhe naf pa kdo salése?

Nésh. Ali mar kàj hudiga délamo!

— Vendar moram vrata sapahnuti. (gih sapahne) Kaj mu bove na glavo djale? — Le tiho, shé vém — moj shapelj, ino prasnizhno pézho. (odide skosi poštranfke vrata.)

Péti nastòp.

Tonzhek ino gospä.

Gosp. Tako dolgo, dokler godzi ne pridejo, moj gospod ne smé véditi, de fi v gradu, pôltej mu bomo rêkli, de pisma zhakash, ino de fi nifi pred v Ljubljano upal.

Tonzh. (shalosten.) Pismo shé imam, milostljiva gospá; Shushek mi ga je dal. (ji pismo podá.)

Gosp. Shé? Gròsna fila je bila vendar! (pismo ogleduje) Sej ni práv sapezhateno; pogléj tukej gré narasen. (mu ga sopet nasaj da.)

Shésti nastòp.

Tonzhek, gospá, Nèshika.

Nèsh. (pernéte shapelj ino pézho) **K**aj gré narasen, milostljiva gospá?

Gosp. To pismo.

Nèsh. Kakshno pismo?

Gosp. Na vòdja latinških fhol v Ljubljani.

Nèsh. Shé?

Gosp. Jest fim se ravno tudi zhudila.

Nésh. Tonzhe, sdàj pa le urno. Dòli poklékni. Nar préd ti moram kito splèsti (splèta). Ti porédnesh, kakó imash lépe lasé —

Gosp. Le urno jih skupej spravi. Takó bo shé dòbro, sej pézha zhés-nje pride —

Nésh. Sdàj pa shapelj — malo bòlj na zhèlo — takó —

Gosp. Pézha naj sadej lepó dòli maha — Šrajzo malo narasen, de se bo vrat vidil —

Nésh. Aj ti tat! kakó se mu lepó podá — To ne bo nizh, òn me bo she prekosal, (ga sa brado prime) Fantizh, lepó te profim, ne bodi tako lép!

Gosp. Imash li kakšhno iglo ali buziko?

Nésh. Bom poiskala.

Gosp. Rokav se mora pervihati — (ga perviha ino saglèda ranizo) Kaj je pa to? — Né kaj kervaviga!

Nésh. Kjé si to dobil?

Tonzh. Danes sjutrej, ko fim se imel prozh peljati, fim vojnize popravljal; kar je kobila s ujsdo na stran mahnila, ter fim se takó opraskal.

Nésh. Uboshzhék! — lépo roko ima, to je réf! — bélo kakor deklè! — Šhe bólj

béla je od môje; pogléjte milostljiva gospá! (roké êno proti drugi dersí.)

Gosp. Kaj mi to pravish; pernêfi raji ruzo, de se obêshe.

Nêsh. Raj podvéso, milostljiva gospá. Obljubim, sa-nj ima posêbno mozh. (se smeja, Tonzhka pahne od sadej, vsame njegovo sukno, ino odide skosi frêduje vrata)

Gosp. Nasaj gredé snash tudi svôje krilo pernêfi.

Sédmi nastòp.

Tonzhek (klezhê), *gospá* (fedê).

Gosp. **K**aj je rêkla od podvése?

Tonzh. (strahama) Milostljiva gospá, — — od — podvése? —

Gosp. Od podvése ja! — Fantizh, fantizh! — midva imava she veliko rajtnigo vkùp; jest tvôje otrozharije vse vém.

Tonzh. Zhe jih véste, milostljiva gospá! oh tàk spuštite svôjo jeso zhés-me, konez storite s mano! Tiste ure, — ko se bom od vas lozhil, shé takó ne bom preshivel (se joka).

Gosp. (sama sa-fe) Sdaj se pa joka, révesh! Kaj mi je s njim pozhéti?

Tonzh. Raj poginiti, kakor val sapustiti!

Gosp. Molzhi, molzhi! Ni je modre besède is tvójih ust flifhati. (nekdó tērka, óna poprafha glafno) Kdo je? —

Osmi nastòp.

Tonzhek, gospá, baron.

Bar. (svunej) Sakaj fi se sapèrta?

Gosp. (se prestrašhi ino vstane) Moj mosh! — sa bôshjo voljo, kaj mi je storiti! — (Tonzhek vstane.) Fant bres fuknje! na pol flézhen! pézho na glavi! jest s njim sapèrta! — O moj Bog! moj Bog! —

Bar. (svunej) Bosh odpèrta?

Gosp. Jest fim — zelò fama.

Bar. (svunej) Šama? s kom pa govorish?

Gosp. (okoli gléda.) S kom néki? s tabo!

Tonzh. (na stran.) Kaj bo s mano! — kaj bo s mano! (stézhe v zhumnato ino vrata sa sabo suprè).

Devéti nastòp.

Gospá, pôtlej baron.

Gosp. (kljuzh is zhumnatnih vrát potégne, ino tëzhe baronu druge vrata odprét.) Sam slodej me je motil, de fim Matizhka vbogala.

Bar. (s ôjstrim poglédam) Šizer ni bila tvôja navada, sapirati se.

Gosp. (vsa prepadena) Jest — — jest fim on-gavila — fim iméla opraviti — — ja, ja, s Néshiko! — Ravno sdaj je shla vùn.

Bar. Kakor vidim, si se vstrafhila! — —

Gosp. Ni zhudo — sej vésh, de fim bojézha. — Medvé své od tëbe govorile, ja, ja, od tëbe — — kakor fim djala — Ravno sdaj je shla vùn.

Bar. Od méne sté govorile? — fim morebiti presgodej prishel? — Néko pismize me je vernilo. Ne verjamem fizèr, kar je notri sapisaniga, ali mi vendar le po glavi shumí.

Gosp. Kakshno pismize?

Bar. Táko, ki v njim stojí, de ima danes nékdo k tëbi v vas priti. — — Ši voshim, de bi slagano bilo.

Gosp. Nefrézhni zhlòvek, kdor si je to smislil. —

Bar. De bi ti ne védila? —

(Tonzhek v zhumnati stol sverne.)

Bar. Kaj je saropotalo?

Gosp. Saropotalo?

Bar. Né kaj je móгло pasti.

Gosp. Jest nisim nizh slifhala.

Bar. Tvòje misli morejo pazh gròsno rastrésene biti.

Gosp. Rastrésene? sakaj?

Bar. Shèna, nékdo je notri!

Gosp. Kdo bo néki notri?

Bar. Ravno to je môje prafhanje.

Gosp. Ja ja, — Néshika bo, Néshika! Mèni se sdi, de ravno pospravlja —

Bar. Šèj si préd rèkla, de ji pri téh vratih vùn shla.

Gosp. Pri téh, ali per unih, shé ne vém práv.

Bar. Zhe je tedej Néshika, sakaj si se pa vstrafhila.

Gosp. Vstrafhila? jest! sa voljo svòje hifhne?

Bar. Ali si se sa voljo svòje hifhne, ali ne, tegà ne vém; de si se pa vstrafhila, to vidim.

Gosp. Tudi jest vidim, de ti je na tém deklétu vézh leshézhe, kakor na mèni.

Bar. (jésno) Toliko mi je na nji leshézhe, de jo hozhem sdáj kmalo viditi.

Gosp. O sej vém, de jo dôstikrat viditi hozhefh; ali de mēni takó malo saupash, je gerdó. —

Deféti nastòp.

Baron, gospá, Nëshika (pernéte obléko v narozhji, ino vrata sa faho saprè).

Bar. **L**e sa-me, zhe svòjo nedólshnost skashesh. (Govori proti zhumnati:) Nëshika, vùn pridi, jest ti sapovém! (Nëshika per alkovu obštoji)

Gosp. Nikár! na pol naga je; to bi bilo lepó; óna ne mora sdáj vùn priti; fim ji dala svòjih oblék pomériti, ktére fim ji namenila; v tém pa ti pridefh; óna se je mogla skriti pred tabo.

Bar. Zhe ne more vùn, se bo faj oglašila (proti zhumnati) Nëshika! oglaš se, ali fi notri? (Nëshika poleg alkova stojé, se pozhaš notri splasi.)

Gosp. (proti zhumnati) Jest ti prepovém, oglašiti se, Nëshika!

Bar. (gré blishej tjé) Kadar se tedej nozhe oglašiti, jo hozhem viditi, naj bo shé naga, ali oblézhena.

Gosp. (pred - nj stopi) Drugéj ti ne morem braniti, ali faj tukej ti bom vbrabila — —

Bar. O le tiho! jest bom tvôjo skrivno Néshiko shé na dan spravil, de bi ne vém kje bila. Sa kljuzh te ne smém profiti, se vé. Pa sej se vrata tudi lahkó ulomijo. He! ali ni nikogar?

Gosp. Kaj ljudi bosh flupej klizal, de bo sméh ino pohujshanje med drushino; de se bo glaf od tvôjiga lépiga sadershanja po zéli vafi raslégal?

Bar. Prav imash, sej mi ni nikogar tréba; sam snam stôpiti po kladvo ino kléfhe (stori kakor de bi hotel iti, pa se sopet verne:) De bo pa vse ostalo, kakor je, pojdesh tudi ti s mano. Takó ne bo ne sméha, ne pohujshanja. Hozhesh?

Gosp. Sakaj bi pa ne fhla? — (se vidi de ne gré rada.)

Bar. Pozhasi! na té vrata fim skôrej posabil; sapréti jih moram, de bosh môgla svôjo nedolshnost popolnoma skasati. (sapre frédnje vrata, ino kljuzh vùn potégue.)

Gosp. (sama per sêbi) Kaj fim storila! oh, kaj fim storila!

Bar. Pójdiva tedej! (ji da rokó.) Kar pa Néshiko tukej notri sadéne, me bo shé pozhakala.

Gosp. Kakshne traparije vendar pozhénjash? — (Baron jo pélje ino vrata sakléne.)

Enajsti nastòp.

Néshika, Tonzhek.

(Néshika naglo pride is alkova, ino ftezhe k zhumnati, ter govori skosi kljuzhavnižno luknjo) **Tonzhek!** odpri hitro, odpri, ino vùn pridi!

Tonzh. (pride vùn.) Oh, Néshika! v kakshnim strahu fim!

Nésh. Sdáj le pojdi, pobèri se; ne zhakaj nizh.

Tonzh. Kod pa hozhem vùn iti?

Nésh. Ne vém, ali iti morash.

Tonzh. Kér pa nikjér vùn ne morem.

Nésh. Pomisli, kaj bo s tabo, zhe te baron najde. — Tèzi, ino Matizhku povéj—

Tonzh. Skosi ôkno; sèj ni zeló tako vífoko (gré tje ino pogléda skosi ôkno.)

Nésh. Nikár, sa bôshjo voljô! se ubijesh!

Tonzh. (te vèrue.) Šèj je mehko dôli. — Zhe ravno kake dve ali tri dinje smezhkam. —

Nésh. (mu brani.) Nikar! sa bôshjo voljo té profim!

Tonzh. Oh Néshika! v gorézhe brêsdno fim perpravljén skozhiti, de le njo réfhim. (skozhi skosi ôkno.)

Dvanajsti nastòp.

Néshika (sama.)

Oh! (se vershe na stol, malo pofedi, po tém grè strabama k ôknu, dôli pogléda, ino pride sopet nasaj.) Ni ga vezh! To je fant, kakor ifkra. — Tiho! namešt njêga se bom ješt notri sapèrta. (grè v zhumnato) Sdaj naj le vrata rasbije, kadar hozhe. (se sapre)

Trinajsti nastòp.

Baron, gospa.

Bar. (pernése kladvo ino klêfhe, tèt oboje na stol vershe). Zhe shé ni drugazhi, de moram vrata rasbiti, bofh ti kriva, zhe jih ulomim. Šhe vsadnjizh te poprašham, ali hozhefh vrata odpréti?

Gosp. Ljubi moj mosh, ako bi ti is ljubésni do mène tako rasfajal, bi ti védla sanèsti; ali kér vidim — —

Bar. Naj bo is ljubésni, ali is slodja! — odprì vrata, fizèr jih rashijem.

Gosp. (mu nasproti slopt.) Pozhafi, téga ne dovolim. Tedej vendar le misliš, de fim jest svòjo dolshnost posabila?

Bar. Jest hozhem véditi, kdo je notri.

Gosp. Zhakaj tedej, — sama ti bom povédala. Tode lepó te prosim, ljubi môj mosh, nikár se ne jési.

Bar. Tedej ni Nèshika?

Gosp. Pa tudi nihzhè, kdor bi tèbi krivizo délal. — — Medvé své hòtle otrozharijo napraviti — otrozharijo, sa réf — práv nedolshno, — — jest ti perféshem —

Bar. Ti perféshesh?

Gosp. De nisva mislila tèbe ras-shaliti, ne jest, ne òn.

Bar. (naglo) Ne ti, ne òn? Tedej je môshk notri?

Gosp. Otròk.

Bar. Kdo?

Gosp. Ga ne smém povédati!

Bar. Ubijem ga!

Gosp. Sa bòshjo voljó!

Bar. Govòri!

Gosp. Mali — — uzhénez —

Bar. Uzhénez! — To le je! skasalo se je, kar písmo govori.

Gosp. (roké povsdigne) Ljubeshnjivi mósh, níkár ne mífli — —

Bar. (s nogó ob tla udari, na stran) Ta prekléti fánt! povsod ga moram najti! (glafno) Odprí vrata, sdàj shé vse vém, vse na tanko. Tudi umém danashno flovo-jemanje. Ko bi med vama nizh hudiga ne bilo, bi me bil fánt vbo-gal; — shel bi bil; bi se ne dershal, kakor sénza pri gradu; bi se ne skri-val; tudi ti bi ne bila tolikanj lashi skup splétla —

Gosp. On se je têbe bal.

Bar. (sèrdit proti zhumnati) Vùn, vùn gerdi malovrédnesh, vùn se mi správi!

Gosp. (ga objame od sádej, ino ga prozh vlézhe) Oh, ljubi môj! perferzhni moj mosh! — Níkár, níkár! ti se snash prevezh rastogotiti nad fantam. Nikar ne ver-jemi; ni takó, kakor míflish. Zhe bosh ravno kàj napzhniga vidil.

Bar. Kàj napzhniga?

Gosp. Nizh hudiga, nizh. — — On se je hòtel po shénsko nashémiti; Nésbkino

pézho ino shapelj na glavi, bres suk-
nje s gòlim vratam, s savihanima ro-
kavama je mislil — —

Bar. Ino ti si sapèrta bila s njim? Ne-
framniza! bosh sapèrta, le zhakaj,
bosh sapèrta! — Pa nar préd si mo-
ram fanta ispod nog spraviti, de
me ne bo nikdar vezh frézhal.

Gosp. (poklékne ino roké povsdigne) Lepó te
profim sanèsi mu; premisli, otròk je
she! — Tedej bom jest she njegove
smerti kriva, o môj Bog! —

Bar. Bòlj zhe se sa-nj bojish, vézhi je
njegova pregréha.

Gosp. Nizh ni gresihil òn, práv nizh; hòtel
je iti, pa sim ga jest nasaj klizala.

Bar. (ferdit) Vstani! pobèri se! — To je
vendar fila, to! — ino ti, ti se
sdèrsnesih, sa-nj profiti?

Gosp. Naj pa bo tedej! Nizh ne porèzhem
vezh; kljuzh ti bom dala, to de po
tvòji ljubésni, zhe si jo kdej do
mène imèl —

Bar. Po môji ljubésni! — ljubésni!

Gosp. (vstane ino mu kljuzh da) Obljubi mi,
de ne bosh fantu nizh shaliga storil;
islij raji svòjo jéso na-me, zhe ti
ne bom sprizhala. —

Bar. (vsame kljuzh) Nêzhem nizh vezh flifhati.

Gosp. (se vèrshe na sofo, ino si s ruto ozhi sakrije).
Oh, po njem je, po njem!

Bar. (odprè vrata, ino nasaj stópi). To je Nêshika!

Shtirnajsti nastòp.

Gospá, baron, Nêshika.

Nêsh. (vùn stopi, ino se smeja) **U**bijem ga! Ubijem ga! Ubite ga tedej téga shéntaniga fanta!

Bar. (na firau) No, tukej fim sopet nalêtel! (pogléda gospó, ktéra se pa tudi zhudi) Ino ti si tudi osterméla? — — Ali morebiti ni bila sama notri?

(gre v zhumnato.)

Petnajsti nastòp.

Gospá, (tedè) Nêshika (têzhe k nji.)

Nêsh. **N**izh se ne bojte, milostljiva gospá! Fant je skosi ôkno poskoznil; Bog vé, kje je shé!

Gosp. Oh, Nêshika! kônez me bo.

Šestnájsti nastòp.

Gospá (tedè), *Néshika*, *baron*.

Bar. (stopi is zhumate, ino malo pomolzhi).
Nikogar ni! Danes fim sabrédel. — —
 Shèna, dôbro igrašh svòjo komédijo.

Nésh. (posmehovaje) Kaj pa jest, milostljivi
 gospod?

Gosp. (ruto pred ustmi dershi, ino nizh ne spre-
 govori).

Bar. (se gospej blisba) Ti si tedej norzhe-
 vala s mano?

Gosp. (shè bálj pogumna) Sakaj pa ne?

Bar. De bi te slodej, ino vse tvòje burke!
 Ali se bošh mar takó ponashala proti
 mèni?

Gosp. Ali tvòje traparije kaj boljiga saflushijo?

Bar. Šo li to traparije, de se sa svòjo zhašt
 potégnem.

Gosp. Ša-me ne marash; me sametujesh, ino
 me vendar kazhish, mi nizh ne sa-
 upash — komu se to spodobi?

Bar. Shèna, nikar ne bodi huda!

Nésh. Kaj bi to bilo, ko bi bili gospa dali
 ljudi sldizati, kakor ste vi hòtli?

Bar. Imash práv! Ponishati se moram —
 odpušti mi — fram me je!

- Nésh.* Práv vam je; le framújte se!
- Bar.* Sakaj pa nifi vùn prifhla, ko fim te klizal? — Ti, malopridniza ti!
- Nésh.* Nifim môgla, fim se ravno preblazhila; ino gospá bodo shé védili, sakaj me niso pustili.
- Bar.* Molzhi, molzhi od téga; pomagaj mi raji, de jo potolashim.
- Gosp.* Vše sahtonj, sdàj je shé prepòsno. Jest vidim, de se moram lozhiti od tēbe. V Veléfovim per nunah bo sa naprej môje prebivalishe.
- Bar.* Kaj to bi mi ti samôgla storiti?
- Nésh.* Obljubim, shé pervi dan bi se kafali — bi od shalosti jokali.
- Gosp.* De si ravno. Raji se hozhem po njim jokati, kakor odpuštiti mu; prevèzh me je ras-shalil.
- Bar.* Rosalika!
- Gosp.* Oh, jest nifim vezh tvôja Rosalika, ktéro si sizèr ljubil! Uboga shèna fim, savèrshena firota — nimam ga moshá!
- Bar.* Ufmili se!
- Gosp.* Ali si se ti mène ufmilil?
- Bar.* Tisto prekléto písmo — — je naredilo, de mi je kri savréla.
- Gosp.* Šej jest nifim pervolila —
- Bar.* Tedej si védla sa-nj?

Gosp. Matizhek ga je —

Bar. Kaj òn?

Gosp. Budalu dal —

Bar. Budalu je djal, de ga mu je néki kmet pernèfel. Šhéntani jezljavez! Zha-kaj merzhèf, ješt te bom uzhil lagati!

Gosp. Ti profiſh, de naj ti odpuſtim, ino ſam drugim odpuſtiti nèzhefſh. Léj, kakó ſi bédafſt. O moshjé! moshjé! — Zhe ti kdàj odpuſtim, ſi bom sgovori-la, de mora vſim odpuſhèno biti.

Bar. Is ſerza rad; ješt ſposnam, moje ſa-dershanje ni bilo lepó.

Gosp. Gerdó mèni ino tèbi!

Bar. O rèzi li mèni! — Ali vendar, ješt vaſ ſhén ne umém. Vé imate mnogotére obrase, veſéle ino ſhaloſtne; ſladké ino grénke; védno take, kakorſhnih vam je tréba. Ti ſi bila rudézha, ino ſi ſe jokala, tvoj obràs je bil vèſ prepaden. — Per môji duſhi! ſej je ſhe sdàj.

Gosp. (ſe ſmejati ſili) Šim bila rudézha —, kér ſim ſe nameſt tèbe framovala. Ras-ſhaleno nedolſhnoſt tudi rude-zhiza ſprelèta, kakor hudo véſt. Ali vi moshjé ne snate téh dvèh rezhí raslozhiti; vaſhi obzhutki ſo pre topi.

- Bar.* (se posmehuje) Ino fant s pézho na zhèli, bres fuknje, na pol flézhen.
- Gosp.* Tukej le pred tabo je. Ali ti ni ljubli, de si téga fanta namest uni-ga najdel? Mèni se dosdéva, de téga fizèr rad najdesih?
- Bar.* (se bolj sméja) Potlej pa — tvòje sdi-hovanje, tvoj jok.
- Gosp.* Ti me do sméha perpravish, de si ravno nisim veséla.
- Bar.* Jest sim ménil, de mi moshjé vendar umémo, kako se svét sa nos vodi, to de ni réf; nizh ne vèmo! Beda-ki smo. Moja shèna nal vse v sho-lo popeljá.
- Nèsh.* Vézhi dél so moshjé krivi, kadar jih shené sa nos vodijo.
- Gosp.* Puštimo to sdáj. Jest sim morebiti svòjo norzhijo pre délezh gnala. Ali, kér ti jest nisim samérila, úpam, de tudi ti mèni ne bofh.
- Bar.* Rèzi she enkrat, de mi odpustish.
- Gosp.* Nèshika, ali sim to shé rékla?
- Nèsh.* Nisim slishala.
- Gosp.* Nehvaléshni zhlóvek! Mar saflu-shish? —
- Bar.* Po svòjim obshalovanju.
- Nèsh.* Mòshkiga per milostljivi gospéj ifkati!

Bar. Le tiho, sa to fim bil pa tudi dôbro plazhan.

Nésh. Ino sbe ne verjéti, kadar gospá pravijo, de je hišna notri!

(Od délezh se flifhijo godzi, blishati se.)

Bar. Rosalika, daj se sprofiti!

Gosp. Oh ljuba môja Néshika, framujem se svôje flabošti! Nikar se ne uzhi od mène (baronu roko podá.) Ne bo se ji vezh verjélo sanaprej, shénfki jési. —

Nésh. Ovbe! godzi gredó. — — De te! dôbro jo réshejo!

Bar. (gospéj roko kufhne) Kaj je to?

Sedemnajsti nastòp.

Baron, gospá, Néshika, Matizhek.

Mat. (perfkazhe) **M**ilostljivi gospod! godzi so shé tukej; mladošt zéle vafi, fantje ino deklizhi svunej zhakajo, ino profijo —

Bar. Šo vfi skupej?

Mat. Vfi, milostljivi gospod!

Bar. Tudi nesnani prijatel!

Mat. Kakšhin?

Bar. Ktéri ima k môji gospéj priti? Tisti v písmu, ki si ga Budalu dal.

- Mat.* Jest? — Jest ne!
- Bar.* Zhe bi jest práv ne védil, bi shé v tvòjih ozhéh bral, de lashesh.
- Mat.* Tedej ne lashem jest, ampak môje ozhí.
- Nésh.* Le tiho bodi, ljubi môj; nikar se ne sgovarjaj, medvé své vse obstale.
- Mat.* Kogá? — Ti ménish de sim Budalo.
- Nésh.* Obstale, de si ti písmo narédil, sa to, de bi bli milostljivi gospod menili, de je fant notri, kò sim se bila jest sapèrta.
- Bar.* Rèzi, de ni réf.
- Gosp.* Kaj bosh tajil! — sdàj je shé vùn.
- Mat.* (pohafi, ravno kakor de bi fkuhal vganiti)
Sdàj je — — shé vùn —
- Bar.* Kaj ti na to pravish?
- Mat.* Jest? — jest pravim, de svunaj godzi zhakajo.
- Bar.* Ti tedej obstanesh, de si písmo —
- Mat.* Kér milostljiva gospá hozhejo, Néshika hozhe, ino tudi vi hozhete, moram obstati; ali kò bi jest bil na vashim méstu, per môji véri! jest bi od vsi-ga téga, kar govorimò, le besédize ne verjél..
- Bar.* De bi vedno legál! — Ni je refnizh-ne beséde na njegovim jesiku.

- Gosp.* Pa fi tudi zhuden, ljubi mój, kér hozhefh, de bi pravízo govoril.
- Nésh.* (Matizhku na tihim) Ši vidil fanta?
- Mat.* (Néshiki na tihim) Vidil fim ga, vèf je polomljen.
- Nésh.* (na tihim) Uboshzhek!
- Gosp.* (Baronu) Vèfh, kaj je? Kar fi obljudil, morafh ispolniti. Jest bom ljudém gòri priti rèkla.
- Bar.* Pozhakaj malo — se moram preoblézhi.
- Gosp.* Šej so domazhi ljudjé, pogléj kakshna fim jest.

Osemnajsti nastòp.

Baron, gospá, Néshika, Matizhek, Gashper.

Gash. (pijàn, pernèfe ubito pofodo s zvetlizami.)
Kjé je Matizhek? — Po zélim gradu ga shé ishem.

Bar. Kaj je, Gashper?

Gash. Ho, milostljivi gospod! — ravno práv! — shkoda, shkoda se déla. Rezite to ôkno sasidati. To je rézh, de ni nikamor. Vfiga vraga dôli mézhejo. Premislite, sdàj so shé zelò nékiga fanta dôli vèrgli.

Bar. Skosi ôkno?

- Mat.* Pojdi, pojdi pijanez! — seš ne morešh štati.
- Gafh.* Kaj ješt? Bog obvari! ješt ne — Per shupanovih so ga pili, to je réf; ješt fim pa ravno mémo shèl. —
- Bar.* Nékiga fanta, pravish, so dôli vergli?
- Gafh.* Per môji dufhi, de je réf! Poglêjte zhepine; vse, vse je pròzh; zvetlize so pohojene ino dinje pomezhkane — Ješt vam to povém, Matizhek, de ne bote potlej mène kriviga délali.
- Nésh.* (tihama Matizhku) Gléj, de ga spravissh.
- Mat.* Milostljivi gospod, seš vidite, de je pi-jàn! Šam se je gòri savalil; seš ne vé, kaj déla. Pojdi, ljubi moj Gafh-per! pojdi spat.
- Gafh.* Ješt se nisim sam gòri savalil, — ješt dôbro vé, kaj délam. Per môji dufhi, ješt — ješt —
- Bar.* Kjé je tisti fant, kjé je?
- Gafh.* Kjé je?
- Bar.* No ja!
- Gafh.* Ravno to fim hòtel rèzhi. Ješt ga hozhem iméti. Ješt moram sa svòje délo pòrok biti. Premislite! kar pade fant dôli, kakor de bi bil is nebéf perlêtel —

Nésh. (tihama proti Matizhku) Povéj mu, kar mu gré, povéj! —

Mat. Pijana svinja, de se predersnesh —

Gash. Kako bi pa délal, zhe bi ne pil?

Gosp. De bi shé pil sa potrebo.

Gash. I kaj pa hòzhem, kadar fim shejin?

Bar. Ti pravish, de so nékiga fanta skosi to ôkno vèrgli?

Gash. Ja, v béli sukunjizi oblézheniga. Pa se je naglo pobral, ino je stékel.

Bar. Sakaj ga nifi dershal?

Gash. Šim ga hòtel, pa mi je spodletélo.

Bar. Ali bi ga fáj sposnal?

Gash. To se vé, de bi ga bil le vidil.

Nésh. (tiho Matizhku) Ni ga vidil.

Mat. Kakshno vpitje jé to, sa voljo dvéh dinj! Je li besédize vredno? Mòja dolshnost je gospòdo s dinjami preškerbéti, ti pa Gashper dèrshi jésik sa sobmi. Gospod baron! nizh se ne jesite. Jest fim skosi ôkno poskoznil.

Bar. Ti?

Gash. Ho, ho, ho! — gròsno ste srašli ta zhàf; manjšhi ino shibkeji ste se mi sdéli.

Mat. Kako pa; kadar se škozhi, se zhlòvek manjšhi ino shibkeji vidi.

Gash. Préd bi rékel, de je mali —

- Bar.* Tonzhek hozhefh rëzhi?
- Mat.* Kaj pa de! Is pred Ljubljanskih vrat se je vërnil, ter je nasaj perdirjal, ino s vosam ino s kobilo vréd fkosi ôkno fkôzhil.
- Gafsh.* Nak, téga pa ne; téga nifim vidil — ko bi bil kobilo fkozheti vidil, bi bil tudi po pravizi povédal.
- Bar.* Škôrej me bo jësa popadla.
- Mat.* Jest sim per shénfkih v sami kamsholizi sedël. Práv soparno je bilo! — — tam sim Néshike zhakal, kar flifhim vas priti, písmo mi pride na mifel. Štrah me je prevsël, in nékaj me je spodbôdlo; kar puhnem fkosi ôkno, de sim si fkôrej nogó slômil (nogó mane, kakor de bi ga bolëla.)
- Gafsh.* Sna biti — zhe ste pa vi bili, vam moram vendar nasaj dati, kar je vafhiga. To le — sim sa vami pobral. (mu písmo podá)
- Bar.* Daj ga mëni! (mu písmo is rók potëgne)
- Mat.* (na stran) Sdáj bo slódej le!
- Bar.* (Matizhku) V tim strahu faj nifi posabil, kakfhne písmo po shepu nosifh? Kakfhno písmo je to?
- Mat.* (po shepu ífhe, nékaj listov vùn slézhe, ino jih pregleduje) Pozhafi! — fëj pravim,

zhlòvek ima toliko pisarije, de sam ne vé, kjé mu glava stoji. To je pismo is Dolénfkiga od néke stare prijatlize. — Pàzh réf, veliko besedí, pa malo pridnih. — Ho, ho! sdáj shé vém, morebiti je ravno tisti list, na ktériga tlako sapisujem — Šhéntaj ne, tukaj je le. V tem shepu sim imèl nékaj sémen sapisanih. (Baron ogleduje pismo.)

Gosp. (tihama Nèshiki) Pismo na vòdja latinfkih shol v Ljubljani

Nèsh. (Matizhku) Pismo na vòdja latinfkih shol v Ljubljani.

Bar. No, Matizhek, ti fizèr tolikanj vésh. Bofh vganil, ali ne?

Gash. (bliso Matizhka) Pravijo, ali bote vganili?

Mat. Molzhi, neslanez!

Bar. Tedej ne vésh?

Mat. Ho, ho, ho, ho! Jest tèpez! — Gotovo bo Tonzhkovo pismo na vòdja latinfkih shol v Ljubljani. Kaj ne? — Posabil sim mu ga dati. — O ti shéntana buzha! (se na zhèlo udari.) Širomak, kaj bo sazhél! — Še mora sa njim —

Bar. Kaj je mislil, de ga je tèbi isrózhil?

Mat. On je ménil, de bote kaj sraven perstavili.

- Bar.* Koga? (pismo ogleduje).
- Gosp.* (Néshiki na uho) De bi pèzhat popravili.
- Nésh.* (Matizhku tihama.) De bi pèzhat popravili.
- Bar.* (Matizhku) Govòri, kaj je mislil?
- Mat.* De bi — pèzhat popravili.
- Gosp.* Morebiti si flabo sapezhatil?
- Bar.* (s perkrito jèso) Réf je; vofek ni pri-jél — práv imash. — (sa te) Kaj mi je mar narejèno, de ne bom nikdar nizh svédil! —
- Mat.* Milostljivi gospod! — Godzi zhakajo, — jih smém poklizati?
- Gafh.* Kakor vidim, me ne bo tréba. — No, ne samérite mi. (odstopi.)

Devetnajsti nastòp.

Baron, gospá, Néshika, Matizhek ino Shushek.

- Shush.* (pernéte fhòp listov pod pas - ho, ino med vratmi nasaj govori) **V**ùn, le vùn, vam pravim. Poberite se! — Ofli, kaj ménite, de je tukej kerzhma? (Baronu) Milostljivi gospod, zéla vas s godzi vréd je v grajshini. Zhe jih bòlj vùn

gonim, bolj notri rijejo; — sam ne vém, kaj je to danef?

Bar. Šhe téga se mi manjka!

Mat. (shushku) Nizh ne škerbite, gospod shlahtni. Zhe hozhete véditi, kaj to poméni, vam bom kmalo vse rasloshil.

Shush. Matizhek, s tabo imam tudi govòriti.

Mat. De bote védili, ti ljudjé so sa voljo mène ino môje nevéste skupej prishli. Danef bomo šklenili; sa jutri vas pa v svate povabim.

Shush. Ménish shé jutri? — Pozhafi! — Midva bova šhe nékaj popréd govòrila (islézhe is listov néko pisanje, ino ga baronu da.) Berite to pisanje, milostljivi gospod! To je danf k nam dofhlo.

Nésh. (Matizhku) Nizh se ne boj.

Bar. (bère) „Marija Šmrékariza Beschliesserinn zu Schwammburg contra N. N. vulgo Matizhek etc. etc. in puncto mutui et promissi matrimonii“. Takó! smo tukej domá? — Néshika se bo kejevselila. (Matizhku) Kaj ti pravish, Matizhek?

Mat. Jest — jest, milostljivi gospod! — sadnje beséde so latinške, jih nisim práv rasumel.

Bar. Jih nifi práv rasumel? — Poſlušhaj tedej, po krajnſko ti jih bom pové-
dal. Te beſéde govoré, de is da-
naſhne ſvatovſhine ino is vſe tvôje
shenitve ne bo nizh; de ſe imajo
godzi per ti prizhi is grajſhine po-
brati; de ſi ti neſramni goluf, —
ſapeljivez; de bom jeſt to nedolſh-
noſt is tvôjih parkljev réfhel, ino têbe
ſapréti rékel — me rasuméſh sdaj?

Gosp. Kaj to poméni Néshika?

Nésh. Nizh, nizh hudiga. — Nizh ſe ne vſtra-
ſhite, jeſt shé vſe vém.

Mat. Bog naſ vari, to ſo groſovitne beſéde.
— Ali jeſt perféſhem, de ta golufija —

Shuſh. Kaj? Golufija? — Golufija? — Bomo
shé vidili. Smeſhnjava ti bo shé pod
noſ povédal, kar ti gré. —

Bar. Je li Smeſhnjava tukej?

Shuſh. Tukej je, miloſtljivi goſpod!

Bar. K mèni ga perpeljite — Ali pa ni-
kár! ſam bom do njega ſtopil; jeſt
moram s njim govoriti (ſam per ſèbi)
Ta rézh, kakor je sdaj napeljana, lepó
kaſhe. (Matizhku prezh gredòzh) Vùn mi
ſpravi ſvôje ſhkripázhe, pa le urno.
Jeſt jih ne terpim, kratko nikar ne!
(gré s Shuſhkam).

Mat. Jest tudi ne! ták dolgo, de se bo môja nedolshnost skasala. (mifli iti.)

Nésh. (ga odsad pozuka, de se okrog obërne) Ti, kaj bo?

Mat. Vse dôbro! — jest jo bom shé svil. Godzi bojo ta zhàf per shupanu zhakali. (gré, godzi vréshejo svunej shalofni odhòd, ktéri se smiram mànj flifhi.)

Dvajseti nastòp.

Gospá, Néshika.

Gosp. (sède na stol) **K**aj bo s tvôjim shéninam?

Nésh. E kaj! Jest se na njegovo sbrifano glavo sanêsem.

Gosp. Ta presnèti Matizhek s svôjim pifmam! — Kakshin strah mi je narédil! Oh Néshika! mênì se je hudo godilo.

Nésh. Milostljiva gospá, ko bi se bili vi vidili, kakshni ste bili; bledí, kakor sid! Ali to je preshlò naglo ko megla, pozhasi ste pa spét rudézhi postali.

Gosp. Tedej skosi ôkno je skôzhil?

Nésh. Kakor kobiliza. —

- Gosp.* Na sadnje pa sbe pijani Gashper; vfo me je smamil, — nisim védla, kaj govorim.
- Nésh.* O, kaj pa de! sim filishala — tako se vam je vesálo! Vidite, — jest bi ne bla nikoli verjéla, de snate takó dôbro lagati.
- Gosp.* Kaj réf ménish, de je moj mosh vse verjél? Zhe pa fanta v grajskini najde? —
- Nésh.* Jest bom shé skerbéla, de ga ne bo najdel.
- Gosp.* On jo mora urno v Ljubljano potegniti; ni drugazhi. Sakaj po vsm tém, kar se je sgodilo, lahko vésh, de me nizh vezh ne veseli, ga dôli v gòjsd poshiljati.
- Nésh.* Šèj réf; tudi jest bi ne hòtla iti. Ali po takim se sopet ne bom moshila. —
- Gosp.* Tiho! — kaj bi pa bilo, ako bi jest fama namest têbe dôli shla?
- Nésh.* Vi? Milostljiva gospá?
- Gosp.* Takó ne bo nizhè v nevarnosti. — Moj mosh si ne bo upal tajiti — sam bo naletél — preprizhan bo — pôtlej ga bom sbe le strahovala. Ena mi je shé po frézhi stékla; morebiti mi bo tudi druga. Vésh kaj, Néshika! ti

mu le porôzhi, préd ko morefh, de
ga bofh v gojsdiku zhakala. Ali de
nobêden drugi —

Nêsh. Šaj Matizhek.

Gosp. Tudi ne. — On ne smé nizh véditi,
gotovo bi se vméš vtikal. Pójdive malo
vùn, tukej je presoparno; ni mogo-
zhe dàlj preštati. Še bove ſhe vezh
pogovorile.

Nêsh. Vi ſte pazh pravo vganili; ta na vſe
ſtrani práv kaſhe, kakor koli jo pre-
vdarim. Barli bodo veliki, ino na
sadnje vendar le Matizhka dobim.

Trétje délo.

Grajshinska kancelija.

Pervi nastòp.

Baron, Budalo, Jaka.

Budalo per misi fedí ino píšhe. Jaka je napravljen, písmo v rokah dershézh.

Bar. Si me rasumel?

Jak. Šim, milostljivi gospod! (odide)

Bar. (sa nekoliko zhasa, ga klizhe) Jaka!

Jak. (se verne) Milostljivi gospod!

Bar. Te ni nihzhè vidil?

Jak. Nihzhè.

Bar. Shébzà vsèmi.

Jak. Je shé osedlan.

Bar. Hiti v dir proti Ljubljani. Kakor hitro dóli pridešh, prafhaj, zhe je fant prishel; slasti pa, kdaj je prishel?

Jak. Shé vé m.

Bar. Daj mu to písmo, de ga vodju latinških shol nése, ino urno nasaj pridi.

Jak. Zhe ga pa v Ljubljani ni? —

Bar. Še pa hitro vérni, ino mi pridi povédát. (Jaka odide.)

Drugi nastòp.

Baron, Budalo.

Bar. **B**udalo!

Bud. (jezljaje.) Mi - mi - lošljivi g - go-
spod!

Bar. Poklizehite Matizhka. Naj kmalo sim
pride.

Bud. Kanzelir tudi, ino Sme - Smešhnjava?

Bar. Šhe ne; sam Matizhek. (Budalo odide.)

Trétji nastòp.

Baron (sam, sumišljen sim ter tje hodi.)

Ni drugázhi! norzhujejo s mano — Tu-
kej mi nékdo písmo pomolí, v kté-
rim je sapísano, de mi shéna rogé
štavi. Ko pa domú pridem, hišhno
per nji najdem. Tamkej skozhi né-
kdo škosi ôkno, od ktériga drug pravi,
de je òn sam škózhil. Shéna se vštrafhi,
ko me sagléda; potém me pa práv
dòbro osmérja. — To se ne šklada.
— Kako šte se pošmehovale, ino éna
drugi kimale! — Ja, šej pravim, shené,
shené! kdor vas ne posná, bi vas

dragó plazhal! — Ino vendar ne morem téga merzhêsa popuštiti! — Kaj me moti? — Kaj néki? — Bédašta buzha! — Vém, ko bi ne bila tako terdovratna, shé sdavnaj bi je bil fit; sdavnaj bi se je bil navelizhal. Pa de bi le faj védil, ali je Néshika molzhala, ali nè! (Matizhek pride ino ostáne v duu igrališha.) Matizhka dolgo ni! — Jest moram besédo tako napeljati, de svém, ali on vé, de njegovo nevésto ljúbim.

Zhetèrti nastòp.

Matizhek, baron.

Mat. (na stran.) **T**o je là.

Bar. Zhe je Matizhku le besédizo povédala —

Mat. (na stran.) Mèni se je koj sdélo —

Bar. Je njegova pravda sgubljàna.

Mat. (na stran.) Lépa praviza!

Bar. Pòtlej bomo vidili, kjé se bo shènil —

Mat. (glafno.) Per Néshiki, nikjér drugéj!

Bar. (se safuzhe, ino ga sagléda) He! kaj je? kdo je?

Mat. Jest sim, gospod baron!

Bar. Kaj si rékel?

Mat. Jest? — nizh.

Bar. Per Néshiki, nikjér drugéj.

Mat. Ravno to! — svunej me je nékdo prafhal, kjé fim bil? fim pa rékel: per Néshiki, nikjér drugéj.

Bar. Per Néshiki? — Vlazhugar! sakaj pa tako dolgo ne pridešh, de moram sa tabo poshiljati?

Mat. (Se véde, kakor de bi se bil ravno preoblékel.) Šim bil véš povaljan, sató, kér fim fkosí ôkno planil; fim se mogel preoblézhí.

Bar. Ši se zélo uro preoblazhil? — pogléjte, pôfli se dàlj oblazhijo, kakor mi gospòda.

Mat. Sato, kér nimajo pôflov.

Bar. Šhe sdàj ne umém, kaj te je nagnalo, se v nevarnost podati, ino fkosí ôkno —

Mat. Nevarnost bi komaj bila, ko bi bil v brèsdno padel.

Bar. Le obrazhaj besédo, le obrazhaj. Govorjènje ni bilo od nevárnosti; jest te le prafham, kaj te je permoralo fkosí ôkno poskozhití.

Mat. Milostljivi gospod, sami premislite. Vi ste domú prišli, nafajèni, raskazheni,

pihaje ko gad; po fili ste hòtli môshkiga per svòji gospéj najti; vrata ste hòtli ulomiti, ino sténo rasbiti! — Pergodilo se je pa ravno, de jest nisim bil delezh od ondót. V svòji togòti bi me bili —

Bar. Sakaj pa nisi dólí fhèl po stòpnjizah?

Mat. Bi bil ravno vaf frézhal.

Bar. (raskazhen) Šrézhal? — (na fran.) Togotiti se ne smém, fizer nizh ne svém.

Mat. (na fran.) Bom le vidil, kaj bo.

Bar. Pa fèj od téga ravno nisim hòtel govoriti; naj bo. Misllil fim le — ja, fim misllil, tvòjo ino Nèshkino posteljo bliso svòjiga stanovala napraviti, de bi vaju bòlj per rokah imèl; pa fim se drugazhi premisllil —

Mat. Kaj ste se premisllili, milostljivi gospod!

Bar. Pervizh se ne spodobi.

Mat. Sakaj néki ne? — kar je vam vsfhézh, se tudi spodobi.

Bar. Ménifh?

Mat. Ménim dè! — kaj bote drugih ljudi prafhali. Zhe je vam ino mèni práv, mora všim ljudém práv biti. Mèni se bo po tém velika zhašt sgodila, ino Nèshika shé od vesèlja hrepení, shé dozhakati ne more —

- Bar.* (na stran.) Vendar le nizh ne vé; deklè mu ni nizh povédalo.
- Mat.* (na stran.) On misli, de nizh ne vé; jest ga bom shé spodbodel, jest!
- Bar.* Ljubi moj, kaj néki gospá misli, de mi take barle napravlja?
- Mat.* Per môji dushi, milostljivi gospod! to morete vi bòlj véditi, mém mène.
- Bar.* Jest práv lepó rabim sh-njo; sej imá vse pri mène, kar njéno serzé posheli.
- Mat.* Šamo vashiga serzá nima. Malo se mu hvale vé, kdor nam to dajè, sa kar ne maramo, namest téga, kar bi radi iméli.
- Bar.* Vzhafi si mi vse povédal.
- Mat.* Sdáj vam pa nizh ne tajim.
- Bar.* Koliko ti je plazhala môja shèna, de jo flushish.
- Mat.* Švòje dolshnosti si ne dajèm plazhevati.
- Bar.* Ni drusiga, kakor lash ino golufija, kar pride is tvòjih ust.
- Mat.* Kdor golufije ishe, jo najde.
- Bar.* Gèrde rezhi se flishijo od tèbe.
- Mat.* Šim pa jest lépshi. Dòbro bi bilo, ko bi môgel vsak gospod to rèzhi.
- Bar.* Ti svòje frézhe ishesh, pa nikoli po ravnim potu.
- Mat.* Kdo bo hòdil po ravnim? Tam kjér

se vesoljni svét s-haja, se ljudjé rijejo, sujejo ino shokajo. Nifim bedák, de bi méd-nje hòdil.

Bar. (na stran.) Ni ga mogozhe nikjér prijéti. Kadar zhlòvek méni, de ga ima shé v pestéh, se mu kar smusne.

Mat. (na stran.) Svit je kakor kazha, tode fim jest she bòlj.

Bar. Matizhek, kaj bo, zhe pravdo sgubish? Bosh mogel šmrékarizo vséti.

Mat. Bog obvari! Té dolénske basage ne vsamem po nobèni zéni. Milostljivi gospod! vi me pazh ne bote obsodili, kér nam sami vse mlade dekléta ispred nosa jemljete.

Bar. Jest te ne bom sodil, ampak praviza.

Mat. Praviza gospódo ljubi; sa firomaka ne mara.

Bar. Kaj ménish, de s tabo norzhujem?

Mat. Kdo vé, zhe nè? Na saduje bomo shé vidili, ali ste refnizhno mislili.

Bar. (na stran.) Vše vé; Nésnika mu je vse povedala. She s njo moram govoriti

Mat. (na stran.) Me je hòtel na léd spraviti, pa fim mu kos.

Péti nastòp.

Néshika, baron, Matizhek.

Nesh. (pertézhc, de ji fapa uhaja.) **M**ilostljivi gospod! milostljivi gospod!

Bar. (ko jo pogléda, na stran.) Ravno práv. (Matizhku) Pojdi, Matizhek, ter pokli- zhi Shushka, Smeshnjava ino Budala, de se pravda skléne. Šhe danes ho- zhem véditi, per zhém smo.

Mat. Sdáj — ali kòj sdáj? — — Ali mora Néshika tudi sraven biti.

Nesh. (Matizhku tihama.) Le pojdi, le pojdi, drugo ti bom shé vse povédala.

Šhésti nastòp.

Néshika, baron.

Nesh. **N**e samérite.

Bar. Kaj je Néshika?

Nesh. Šte tako hudi. —

Bar. Kaj hozhesh?

Nesh. (trameshtjiva) Milostljivo gospó je jélo sshipati —

Bar. Kaj je sató? — Štopi k Urfhi, naj ji kamiliz skuha. — Mislim, de bo tudi tebe skòrej sshipalo.

- Nésh.* Oh, mène nè; — tako bolésen imajo le gospé; me déklize ne vémo nizh od njé.
- Bar.* Nevésta bres shénina! —
- Nésh.* Zhe pa šmrékarizo plazham! — Šèj ste mi doto obljubili —
- Bar.* Jest, pravish, fim ti doto obijubil?
- Nésh.* Méni se sdi, de fim vaf práv rasuméla. (ozhi po fèbi vèrshe.)
- Bar.* Ja, zhe tudi ti mène rasumésh?
- Nésh.* (ozhi po fèbi vèrshe.) Dolshnost mi je, vam pokorni biti.
- Bar.* Sakaj mi pa téga nifi popréd povédala? Eh ti!
- Nésh.* Refniza nikoli pre pôsno ne pride.
- Bar.* Bosh prishla v gòjsd?
- Nésh.* Šèj fim škòrej vřak vezhér dôli.
- Bar.* Danes sjutrej fi bila kèj terdovratna.
- Nésh.* Danes sjutrej? — Uzhénez sa stòlam —
- Bar.* Imash práv, téga nifim mislil. Sakaj pa nifi pòtlej pervolila, ko je Shushek —
- Nésh.* Kaj je bilo tréba Shushku véditi?
- Bar.* Imash sopet práv. Ampak Matizhku fi vse povédala, kaj nè?
- Nésh.* Kaj pa de! — Jest mu vse povém, le téga ne, zhéfar véditi ne smé.
- Bar.* (posmehljaje.) Ljubeshnjiva Néshika, ali

tedej obljubifh? — Zhe se pa sla-
shefh? — De me práv rasuméfh,
Néshika! — zhe dōli ne pridefh, ne
bo shénina.

Nésh. Zhe ne bo dote ino shénina, tudi
Néshike ne bo, sa vaf, milostljivi
gospod baron!

Bar. (na stran.) Prefnéto se je odrésala!
Zhlōvek se mora va-njo saljubiti,
ako bi ravno ne hōtel. (Néshki) Kaj
gospá porézhe, de takó dolgo ne pri-
defh. Pojdi, pojdi k nji, ter rézi
Urfhi, de naj skuha kamiliz.

Nésh. (se posmehuje.) Oh, sēj ni tako hudó.
Šim si mogla kaj smisliti, de sim
fméla k vam priti.

Bar. (jo hozhe objeti) Šerzhek moj!

Nésh. (mu uide.) Nékdo pride.

Bar. (na stran.) Je shé mōja! je shé mōja!

Nésh. Sdaj, le urno milostljivi gospéj povédat.
(stēzhe, ino gredē Matizhku pravi) Pravda
je dobljēna.

Sédmi nastòp.

Baron, Néshika, Budalo, Smeshnjava.

Mat. Néshika, Néshika! pozhakaj malo.
Jest moram iti sa-njo. (odide.)

Bar. (na stran.) „Pravda je dobljêna“ je rêkla, se mi sdi. Prederto deklè! sdaj spét ne vém, zhe fim krop ali vòda. Ko bi me obá sa nos vodila! — Oh le pozhasi — sej pravda she ni dobljêna; she ni dobljêna. (odide.)

Osmi nastòp.

Budalo, Smeshnjava.

Bud. Moram stòle ino miso perpraviti, danes bo se - se - sion. (miso na frêdo slèzhe, ino stòle okoli postavi; na misi je kalusina, papir, perôsa ino fhòp listov.)

Smesh. Budalo, vi imate védno dovelj déla!

Bud. Tolikanj ga je, de ne vém k - kjé f - se me glava dersí.

Smesh. Verjamem, sej jest fkòrej vsaki druig téden pridem.

Bud. Oh, kaj vi! Vas se vsèlej rasveselim, kadar pridete. Justiziale she vendar k - kaj vèrshe.

Smesh. Sahtonj se mazhke shvigajo.

Bud. Le krefija, k - krefija je nash krish. Premislite dvanajst pro - o - tokolov moram sam v ròkah iméti. K - kdaj

je bilo she kaj taziga f - flifhati? Shé dvé ino t - tridesét lét fim v tém, pa nismo iméli drusiga pro - o - tokola, svunaj téga, (na zhéto pokáshe) ino vse je fhlo dôbro od rók.

Smesfh. Protokol mora v glavi biti, drugazh ni vse nizh.

Bud. S kméti je grôсно velika teshava. Ako mu le kolizhkaj krishem hodi, ga shé slodej v k - krefijo nêse, shé vpije: praviza, praviza! — Vzhafi smo mu le léfkove p - pravize po herbtu dali, pa je bilo vse dôbro.

Smesfh. To je pazh réf. Kmét je uméten postal; se ne da dréti, kakor bi kdo hétel.

Bud. Toliko je s njim opraviti, de vam ne morem dopovédati. Pa vse saštonj, pomiflite, sa - saštonj! —

Smesfh. Ah, fhéntani ôfli!

Bud. Sdáj nam mislijo zelò fholo, ali kakor po novo pravijo, uzhivnizo napraviti. Ne vém ali bi se zhlôvek smejal, ali bi se togotil. — Léjte she zelò govorjênje nam kasé!

Smesfh. Traparije! kaj si ljudjé she smiflijo?

Bud. Oh, smo jim dali she uméti. Uzhivnize ne bo, in to tako resnizhno, kakor resnizhno fim jest Budalo, in

zhe bi se kresija na glavo poslavlila.
Pa f - sej je sam kmèt nozhe, to je
she dôbro!

Smesh. Na, hvala, de je kmèt priprošt ino
neumen, fizer bi bila nafha per kraji!

Devéti nastòp.

Budalo, Smeshnjava, Shushek.

Shush. Je shé vse perpravljeno?

Bud. J - je shé.

Shush. Tudi baron bo kmalo takej. Danes
bo sam sraven. (Smeshnjavi) Gospod
Smeshnjava! povéjte mi kaj od môje
stare. Je li sdrava, terdna?

Smesh. Oh ja terdna; gròsno se redí, kaj
ménite.

Shush. Je bila védno na debélifhi stran.

Smesh. Me práv veselí, de jo posnate.

Shush. Takó dobro, kakor val, zhe ne bòlj,
O terjazih je bilo ravno trideset lét,
kar sva na Gobovim-gradu flupej
flushila, jest sa pisarja, óna pa sa
hifhno. Med nama rekozh, jest bi
jo shé rad preskerbljèno vidil.

Smesh. Ravno sdaj se to lahkó sgodí, kakor smo
shé govorili. Matizhek jo mora vséti.

Shush. Tudi baron mi je nékaj taziga rékel.
Le tibo, ravno sdàj gré.

Deféti nastòp.

*Baron, Shushek, Smefhnjava, Budalo,
brizh.*

(Baron se uféde; na défno stran sraven njéga Shushek, na lévo Budalo. Smefhnjava na strani stoji, sàdej per vratah pa brizh.)

Shush. **B**udalo, berite!

Bud. Po versti?

Bar. Le od kraja, le od kraja.

Bud. (bère) „*An das löbl. O-Ortsgericht der Herrschaft Habernburg. Juri K-Kopriva, im Dorfe Globoko sesshaft ge-gewesener Unterthan, — contra Mathia S-Satilnik wegen Vergütung der Meliora-azionen.*“

Shush. Sapopadek leté tòshbe vam bom ob kratkim rasloshil. Ranjki Anshè, Jurjev ózhe, je sapustil mitovino, ino sedméro otrók. Juri, nar starishi med njimi, ni mógel sémlje plazhati. Toréj je gosposkina ostala, od ktére jo je Matija Satilnik sa devét ino shést-

defet kron vkupil. Na to se Juri Kopriva pertoshi, de je njegov òzhe, Anshe, naméšt stare leséne bajtize, novo hišho narédil, ino sèmljo sa što ino trideset slat poboljšhal. On pravi, de mu je Matija Satilnik ta denar poverniti dolshán.

Bar. Téga bi mu imel jest poverniti. Kér mi je sèmlja nasaj v lašt prišhla, in kér fim jo jest Satilniku s hišho vréd prodal.

Shush. Kaj s'he! Kdor na môji sèmlji sida, mèni sida. Bajta je štala shé što ino dvajset lét; naj bi jo bil pa s'he òn puštil. De se pa ta rézh ob kratkim dokonzhá, se naj préd Juri Kopriva v foldate da; drugi otrózi si bodo shé po svétu kruha iskali. — Tukej svunej se jokajo. Zhe sapovéste, jih notri poklizhem.

Bar. Danes ni tréba. Jutri — pojutritšnjim, ali pa danes téden; — ta tóshba se sna drugikrat skleniti. Otrókam naj se da jésti, po tém naj pa gredó domu.

Shush. (glafuo proti brizhu.) Juri Kopriva ino Matija Satilnik naj prideta danes téden. (na stran.) Jurja pa ne pušti is

gradú, me flifhifh? (brizh gré, pa kmalo nasaj pride.)

Bar. Le napréj, le napréj.

Bad. (vsame drugi list, ino ga bère.) „*An das löbl. Gericht etc. etc. Andrej Sakri- lovez contra den Einnehmer zu Babjadolina wegen wi - iderrecht- licher Abnahme.*

Bar. To ne gré fim; le napréj.

Bud. (vsame sopet drugi list v roke, ino ga bère.) „*An Seine Hochfreiherrlichen G- Gnaden etc. Maria Smrékariza, Beschliesserinn zu Schwammburg, contra N. N. vulgo Matizhek, Gärtner, respective Hausmeister bei hochgedacht Sr. freihe - errlichen Gnaden in puncto m - mutui et promissi matrimonii.*“

Shush. (brizhu.) Perpélji Matizhka! (brizh odide ino kmalo nasaj pride. Smefhujava napréj stopi.)

Enajsti nastòp.

Matizhek ino poprèjshni.

Bud. (pifhe.) **C**ontra N. N. Tvôje imé?

Mat. Matizhek.

Bud. Primek?

Mat. Ga nimam; fim ga sgubil.

Shush. Kakó se tvoj ózhe klizhe?

Mat. Povéjte mi popréd, kdo je moj ózhe!

Shush. O, le tiho, ga bomo shé najdli. Te-
dej contra N. N. vulgo Matizhek.

Bud. (piše.) „*Den Einspruch der obbe-
nannten Maria Šmrékariza wider
die Heirath des erófterten Matizhek
N. N. betreffend.*“ Smeshnjava sto-
pite napréj! Ta gospod bo sa Šmré-
karizo besédil; Matizhek se bo pa sam
odgovarjal.

Mat. Jest sam, ja. Jest snam jèsik brufiti,
kakor vsaki dohtar. Šam bom lahko
svòje denarze napravil, mi ne bo
tréba pijavk najémati.

Shush. Tiho! — gospod Smeshnjava, berite
nam njegovo savésno písmo.

Smesh. (bère) „*Jest podpisani*“ — Zhaštit-
ljiva gosposka! Vém, de se ima po
novi sapovedi praviza le po némsh-
ko iskati —

Mat. Zhe je po krajnsko ne najdem, ji
bom mogel shvishgati, kér némshki-
ga práv ne umém.

Shush. Molzhi!

Smesh. Kér je pa savésno písmo mòjiga so-

pernika krajnsko, prosim sa *dispensation pro hoc casu*, de naj ga po krajnsko bërem.

Bar. Shé práv, shé práv.

Mat. Morebiti pa mòje savésno písmo po novih poslavah nizh ne veljá? —

Shush. Molzhi! (Smeshtajavi) Berite.

Smesht. (bère.) „*Jest podpisani sposnam, de mi je ljubesnjava dékliza, Marija Smrékariza, kljuzhariza na Gobovim-gradu, dvě sto gotovih kron nashtéla. Is hvaléstnosti obljubim, de je bom vsél, ino tudi denarje, kadar bo hòlla, povernil. Matizhek.*“ — Jest pravim, de je Matizhek dolshán, svòjo obljubo dopolniti, to je Marijo Šmrekarizo vséti, ino prejéte denarje poverniti. Zhaštitljivi, víšokovrédni, imenitni gospodje! — she nikdar ni bila tako imenitna tòshba vašhi sòdbi podvèrshena! — ino sa Jakobam v starim sakonu, ktéri je sédem lét flushil sa svòjo nevésto —

Bar. (spregovori.) Prédén daljej grémo! — (Matizhku) Ali sposnash svòje savésno písmo?

Shush. Jesizhnik govóri!

Mat. Ko bi jest jesizhnik bil, kakor me klizhete, bi vam rékel, de moj podpis *Matizhek* nima savése v sébi. Sakaj zhlòvek bres iména ne more, ne obljubiti, ne podpisati, ino ne dolshan biti. Tode poshten mosh sim. Zhišta vést mi je ljubshi od dvéh sto kron. Svoj dolg sposnam ino savésno písmo. Le samo to pomislite, de ga niste práv brali, gospod Smeshnjava. V môjim savésnim písmu ne stoji, *jest obljubim, de jo bom vsél*, ampak: *obljubim, de jih bom vsél*, to je, dnarje. To je vélik raslozhék.

Bar. Kako je sapifano, *jo* ali *jih*?

Smesh. Jest pravim *jo*.

Mat. Jest pravim pa *jih*.

Shush. Pokashite Smeshnjava. (bère) *E-e-e — dékliza e-e-e — gotovih e-e-e — ha, ino obljubim is hvaléshnosti, de de jo — jih — jo jih — Ni mogözhe brati — je salito.*

Bud. Sa - alito?

Smesh. *Dato non concessio.* Naj bo tedej *jih*. Vifòko uzhèni gospodje! uméli bošte lahko vfi, de se je Matizhek tukej ali nalash, ali saréf prepisal. Sakaj njemu ni bilo tréba obljubiti, de bo

denarje vsél, ktére mu je nashtéla, in sa ktére jo je prófil. —

Mat. Ktére mi je vrinila. — Vedila je, de fo per mènesi dôbro naloshéni. Ino potém, zhe bi bil jest obljubil, jo vséti; bi ne bilo mènesi tréba obljubiti, ji denarje poverniti.

Smesh. *Is hvaléshnosti*, stoji v písmu, „*ino obljubim is hvaléshnosti*“

Bar. (Shushku) Kakó bomo to raslozhili?

Shush. (Baronu) Na perfégo ga shenímo.

Bar. V písmu stoji, de je prejéti denar poverniti obljubil, kadar bo hòtla. On ga mora tedej danes poverniti, ali naj jo pa vsame. (Shushku) Bomo vidili, kako bo zvilil; nima ga zvenka, — suh je, ko pòper.

Mat. „*Kadar bo hòtla*,“ milostljivi gospod! prevdarite prav te beséde; od gosposke ne stoji nizh sraven. Oblast, mènesi zhàf ali dan odlozhiti, kdaj sim ji dolshan denarje poverniti, je óna sama sèbi — perhranila. Postavim pa, de bi jih tudi she danes poverniti dolshan bil, ino de bi jih vendar ne povernil, je tudi she éna druga sa-préga sraven, de je vséti ne morem.

Smesfh. Kakshna sapréga? Obljubil si, torej morash.

Mat. Pozhafi! — Nifim mogel obljubiti, tedej ne smém.

Shush. Sakaj ne sméfh?

Mat. Savoljo svòjih imenitnih starshév!

Bar. Ha, ha, ha! — imenitnih starshév, kurbe fin! —

Mat. Jest se ne morem savrézhi, dòkler mòji starshi ne pervolijo.

Smesfh. Kdo so tvòji starshi, povéj, imenuj jih!

Mat. Poterpite malo, shlahтни gospod! — jih bom fkòrej najdel, sej jih shé sedemnajst lét ishem.

Shush. Shentani tat! na zésti je bil najden.

Mat. Šgubljen, shlahтни gospod, ino ukraden fim bil, zhe hozhete vediti.

Bar. Šgubljen ino ukraden?

Mat. Ni drugazhi, milòstljivi gospod! — Na mèni je veliko leshézhe, fizer bi me ne bil nihzhè ukradel, — ino to snaminje na mòji roki — (saviba rokav na defnizi.)

Shush. (urno.) Krishzhék na defni roki?

Mat. Kako vi to véste?

Shush. Bog s nami! — òn je! òn je!

Bar. Kdo?

Shush. Moj Jurzhék!

Mat. Sna biti; Zigani fo me Matizhka imenovali.

Shush. Šo te Zigani ukradli?

Mat. (ofhabuo) Bliso nékiga gradú! — Shlahetni gospod, dajte me môji shlaheti nasaj; sa en mérník petíz fim vam pôrok.

Shush. Šram me je! — pa kaj bom tajíl? — Ńatora je vse premagala! — Jurzhek! — Jurzhek! Ali ti ferzé nizh ne ras-odéva?

Mat. Kar nizh.

Shush. Ták ga objemi! — Pertifni ga na svòje perfi!

Mat. Kogá?

Shush. Švòjiga ozhéta. (ga objame.)

Mat. (shaloften.) O joj! o joj! — ino môja mati?

Shush. Ravno óna.

Mat. Kdo?

Shush. Smrékariza.

Bar. Ńjegova mati?

Bud. Te - edej je ne bo vsél.

Dvanajsti nastòp.

Néshika ino popréjshni.

(Néshika pertézhe s môfhujo denarjev.)

Nésh. Ne bo je vsél ne! — tukej so denarji. Milostljiva gospá so mi jih sa doto dali; jest šmrékarizo plazham.

Bar. (na stran.) Dé bi slodej she milostljivo gospó! (gré.)

Trinajsti nastòp.

Popréjshni, rasun barona.

Mat. Néshika! le ohrani svôje denarje le.

Shush. She to savésno písmo sraven. (ji da Matizhkovo písmo.) S zhasam she vezh, zhe Bog da.

Nésh. Tedej jo bosh vsél, nehvaléshnik?

Mat. Vsél ja — tode sa svôjo mater. To je pa moj ôzhe! (Shushka pokashe.)

Nésh. Ali je mogozhe!

Shush. Ja, Néshika, vse se je spreobernilo. To je moj Jurzhek; pogléj ga, sad môje pèrve ljubésni.

Mat. Matizhek bom tudi sanapréj. To imé je bòlj okroglo, fim ga bòlj navajen.

Shush. Kakor hozhefh, Jurzhek ali Matizhek. Ali fin môjiga ferzá, vesêlje môjih starih dni bosh. Dolgo fim molzhal, dolgo fim svôje obzhutke krotíl. O, natora, sdáj si premagala! —

Mat. Vse svôje dni se she nifim jokal, sdáj mi pa folsé po zurkih is ozhi filijo. Têpez, ali se bosh framoval? — To vesêlje, kakorfhno jest zhutim, se ne zhuti dvakrat v shivljênji.

Shush. Nêshika tudi bistro gléda. — Kaj veljá, de jo umém. Tukej ga imafh. (ji Matizhka tje porine.) Is môjih rok se ga nifi nadjala.

Nêsh. Oh Matizhek!

Mat. Nêshika!

Nêsh. { (Shushka ostopita.) Ljubesnivi ôzhe!

Mat. {

Shush. She nékaj, ljuba otrôka! Ali hozhem po vajno mater pifati?

Nêsh. { Le, le ozhkà!

Mat. {

Shush. K sêbi jo bom vsél — jo bom svôjo shêno sposnal; môje ferzé je jo shé sdavnej sposnalo. — Poterpita she nékoliko dni, ino s vama vréd se sh-njo porozhím.

Mat. Dvé poroki ob ênim, juhe!

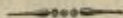
Smefh. Kakor vidim, me ne bo vezh potreba.
Pravda je dobljena.

Shush. Dobljena je! ino kar je nar gorfhi,
od oboje strani. Obljubim, take pravde
she niste nikoli iméli. Vi morate
per naf ostati; v svate vas povabim,
starashina mi bošte. (gredó.)

Bud. Tedej bom pro - otokol fldênil?

Shush. (prozh gredé.) Vi Budalo tudi pridite.
— Kaj mislite, kakshna je danashna
pravda?

Bud. Per moji dushi, jest ne vém, k - kaj
bi rékel; to je môja misel. (gré.)

Zhetèrto délo.

Moštovsh s zvetlizami prevlèzhen, poln luzbiz; na
sprednji strani stoji misa ino en stol.

Pèrvi nastòp.

Matizhek ino Nèshika.

Mat. **■**Ha, ha, ha! smejaj se nò, ljuba
mòja!

Nèsh. Shé dôstikrat fim flifhala, zhe je zhlò-
vek porédnihi, vézhi frézho ima.

Mat. She vzhéraj fim bil sam na svétu,
kakor ptujiz; nisim védel, zhigav fim;
— kar danes najdem svòje staršhe. —
Réf je, de niso tako imenitni, kakor
fim préd mislil; pa so vendar le bolji
od Ziganov.

Nèsh. Nisi nizh drusiga najdel?

Mat. Svòjo Nèshiko.

Nèsh. Jo ljubifh?

Mat. Ko bi imel tolikanj jesikov, kolikor
imam laf na glavi, bi ne môgel is-
rèzhi, kakó gròsno jo ljubim.

Nèsh. Lashnivez! rešnizo govòri!

- Mat.* Nar bòlj refnizhno od vſih refniz!
- Nésh.* Nesramnesh, kaj jih je mar vezh?
- Mat.* To se vé, de jih je vezh. Štara neumnost s zhaſam modroſt poſtane; is ſtarih malih laſhí s zhaſam mlade velike refnize isvirajo. Sa to je tolikanj refniz. Poſtavim: refnize, ktére vémo, pa jih povedati ne ſmemo; ſakaj veliko refniz ſe mora ſamolzhati: refnize, ktére hvalimo, ino ne verjamemo; ſakaj veliko refniz ſe ne ſmé verjeti: perſége ſaljubljenih, ſveſtôba mladih ſhén, ſolsé ſtarih bab, ſiromazhija ſkopih, bogatija bahazhev, obljoba goſpôde; o takih refniz ni kônza ne kraja. Ali nar bòlj vaſhna refniza je môja ljubéſen proti Néshiki.
- Nésh.* Kaj mi povéſh! — Shé ti moram vſe verjéti. — Matizhek povéj mi, kaj mi je danes ſvezhér ſtoriti? — ali hozhem ſpolniti, kar ſim baronu obljobila?
- Mat.* Dôli v gôjsdek priti, méniſh?
- Nésh.* No ja!
- Mat.* Nikar dôli ne hôdi!
- Nésh.* Kakor hozheſh.
- Mat.* Obljobi mi, de ne boſh dôli hodila.

Nésh. Is ferza rada! — Loshi mi je, de se mu slashem.

Mat. Švôjo pravo refnizo mi pověj!

Nésh. Ô, jest nisim tako uzhenà, kakor ti; imam le êno —

Mat. Me slò ljubifh?

Nésh. In kako slò!

Mat. To ni veliko.

Nésh. No!

Mat. Ali véfh, de v ljubésni prevèzh she sadôsti ni.

Nésh. Jest ne snam takó lepó govoriti, kakor ti. Ali to ti povém, de rasun svôjiga moshizhka ne bom nikogar ljubila.

Mat. To ne bo po gospôfko; ali pametnih bo, to ti obljubim. — Shé veljá.

Drugi nastòp.

Gospá, Matizhek, Néshika.

Gosp. Sim djala, de bošta spét fkupej. Mèni verjèmi Matizhek, kolikor vprihodnizh she vasujesh, toliko sèbi samimu kradesh. — Vse na-te zhaka.

Mat. Ali réf, skòrej sim posabil. To je

moj isgovor! (Néshiko prime.) Ali mi samérite? (jo misli proz h peljati.)

Gosp. (Néshiko perdershuje.) Bo kmalo sa tabo perfhla.

Trétji nastòp.

Gospá, Néshika.

Gosp. Medvé bove oblazhila premenile; je shé vse perpravljeno?

Nésh. Ne bo tréba, milostljiva gospá!

Gosp. Takó? — fi se premislila?

Nésh. Matizhek —

Gosp. Ti me hozhefh golufati.

Nésh. Moj Bog!

Gosp. Jest vé m, de Matizhek ne bo dote sametová l.

Nésh. Kako pa ménite, milostljiva gospá?

Gosp. Tako ménim le: Ti fi s môjim gopodam sgovorjéna; tèbi je shà l, de fi mèni kàj povédala. O jest te posnam. — Pobèri se! (hozhe iti.)

Nésh. (na koléna pade.) Sa bòshjo voljo, milostljiva gospá! — Vi ne véste kakshno krivizo mi delate. Sej ste bili vsèlej takó dôbri do mène!

Gosp. (jo vsdvigne.) No kaj je? — Sama ne vém, kaj fim shé rékla — Ljubika, zhe jest namešt tēbe v gòjsdek grém, ni tréba tēbi dōli hoditi; ti si svòjimu shéninu svésta, mēni pa moshá nasaj dafh.

Nésh. Oh, kako ste me ostrafhili, milostljiva gospá!

Gosp. Malo prenagla fim bila. (Néshiko na zhelo kufhne.) Kam ti je rékel priti?

Nésh. (ji roko kufhne.) V gòjsdek pod véliko lipo.

Gosp. Tukej vsēmi peró, ino mu pismize píshi. (na miso pokashe.)

Nésh. Kaj jest bom píjala?

Gosp. Morafh.

Nésh. O joj mēne! kaj bo rékel!

Gosp. Vefél bo — nizh se ne boj?
(Néshika fēde, gospá ji narékva.)

Gosp. „Kako flétnó bo dōli, pod lipo seléno, kako flétno bo dōli.“

Nésh. (píshe.) „Pod lipo selénó;“ — kaj she?

Gosp. Shé dōsti! Kaj míslísh, de ne bo rasumel?

Nésh. Pazh de! (písmize sgane.) S kom bove sapezhatile?

Gosp. S iglo, pa le urno. Jo lahko sa od-

govor nasaj poshlje. Svunej pa sapifhi: „*Poshljite mi pèzhat nasaj.*“

(Néshika pisfimize s iglo fkupej perpne, ino ga v shep vtakne.)

Zhetèrti nastòp.

Tonzhek (po deklifhko oblezhén.) *Jériza*, *druge déklize*, *gospà*, *Néshika*.

Jér. **M**ilostljiva gospá! tukej so déklize, roshize vam nesèjo.

Gosp. De te, lépe so! — shal mi je, déklize, de val ne posnam. (*Tonzhka pokashe.*) Zhigava je ta uboshiza, ki je tako frameshljiva?

Jér. Ta ni is nashiga sèla, je le s nami prifhla; — smo si nékaj v rodu —

Gosp. Práv flétna je. Toliko roshiz ne morem nositi, tedej moram shé od nesnane nar préd vséti. (vsame rosho od *Tonzhka* ino ga na zhélo kufhne.) Ali se ti ne sdi, Néshika! — de je komu podobna?

Nésh. Ravno fim hòtla rézhi.

Tonzh. (ua sfran, rokè na ferze poloshezh.) Oh! —

Péti nastòp.

Déklize, Tonzhek med njimi, Jériza, gospá, Néshika, baron, Jaka.

Bar. (baron proti Jaku.) **T**edej ga ni bilo v Ljubljani?

Jak. Shivi zhlòvek ga ni vidil.

Bar. Prekléti fant! Vrat mu bom savil, zhe ga sbe kdàj najdem.

Jak. (se kmalo, kakor pride, k deklétam spravi, Tonzhka ogleduje, ino mu pézho odvsvigne.)
Ho, ho! tizhek! smo tukej?

Gosp. (se ustrašhi ino nasaj stopi.)

Nésh. Nesfrézni fant!

Bar. Tako, tako shéna!

Gosp. Šej me vidísh, de sama ostermin; kaj misliš, de sim —

Bar. O véem, véem — sbe danes sjutrej?

Gosp. Ne bom ti vezh tajila. Šama sim mu rékla, k mênì priti, zhe hozhefh vé-diti. Medvé své sazhéle, kar so otròzi sdàj dokonzhali. Ti si sraven prishel, ko své ga oblazhile; fant se je tvòje jése sbal, ino je ushèl; jest sama sim se prestrašhila. Kar se je pòtlej sgo-dilo, je vse strah narédil.

Bar. (Tonzhku.) Sakaj pa nisi v Ljubljano shèl?

Tonzh. Milostljivi gospod!

Bar. Zhakaj paglavez!

Jér. (tje v en dan.) Poslušajte me, milostljivi gospod! Šej véste, kadar k mèni pridete, ino me objamete, pravite: „Jériza, zhe me rada imash, ti dam kar le hozhefh.“

Bar. (rudèzh perhaja.) Ali jest?

Jér. Vi, vi, milostljivi gospod! Tonzhka mi dajte, de bo danes s mano pléfal; pòtlej val bom práv rada iméla.

Bar. (na stran.) Fànt jo je poduzhil, ni drugazhi.

Nésh. Otròzi pravizo govoré.

Gosp. Tako, tako, ljubesnjivi mosh! — Ti môji féenzi ne upash, jest pa take rezhi od têbe flishim, — zelò ta nedolshnost se ti shé ne smili; fram te bodi

Bar. (na stran.) Ne smém se ganiti.

Shésti nastòp.

Poprejshni, Matizhek.

Mat. (baronu.) **M**ilostljivi gospod! kaj bo mo pa mi iméli, zhe bošte vi deklizhe obdershali. Godzi ino vsi drugi shé zhakajo.

Bar. O, le vsèmi jih, le vsèmi jih. Matizhek, kaj bosh ti tudi pléfal? Šej fi se danes sjutrej na nogo udaril.

Mat. (se sa nogo prime.) Šej me she malo bolí; pa bo kmalo bolji. (deklizam) Pójdimo, deklizhi!

Bar. (ga nasaj safuzhe.) Tvòja frézha je bila, de je sèmlja mèhka.

Mat. To se vé, fizèr —

Bar. To vém, de ti je prédla, préden fi poskòzhil —

Mat. Pa she kako! —

Jak. (ga k sebi obèrne.) Tazhaf se je pa Tonzhek proti Ljubljani tiral.

Mat. Sijalo! ko bi se bil na-te ufédel, bi bil pa ófla jesdaril.

Bar. (ga k sebi óberne.) Ino ti fi imel njegovo písmo v shepu?

Mat. To se vé! Kaj me néki sprašujete, ko shé tako véste. (deklizam.) Pojdimo, pojdimo, deklizhi!

Jak. (Tonzhka k njèmu pervlèzhe.) Tukej je èna, ktéra ti jo pod nóf pové, de fi lashnik.

Mat. Tonzhek! — (na stran) Slodjev fánt!

Bar. Si se sbrihtal?

Mat. Kaj ménite, nizh kej! — ali Tonzhek —

- Bar.* Pravi, de je òn skòzhil.
- Mat.* Sna biti, zhe sam pravi. Sa voljo téga se ne bom s vami prepíral.
- Bar.* Tedej sta oba skozhila.
- Mat.* Sakaj pa ne? — Vi ne véste, kako se godí, kadar kogá zepetez prime; òn mora skozhiti, zhe bi ne hòtel. Ino kadar ste vi hudi; mora vsaktéri pred vami poskozhiti.
- Bar.* Obá kmalo?
- Mat.* Sakaj ne? sej sva vendar sbe shiva ino sdrava. — Dekléta! ali gréste, ali ne? —
- Bar.* De te vsi shentaj! — ali komédijo igramo? — (popotniza se flifhi, ktéra je vedno blishej.)
- Mat.* Shé gredó; jih flifhite? Deklizhi, sdàj pa le urno na noge; vsaka s svòjo tovarshizo, kakor sim vam shé povédal. Pojdi, pojdi, Néshika. (gredó urno, Jériza k Tonzhku shíne.)

Sédmi nastòp.

Tonzhek, Jériza, baron, gospa.

- Jér.* Matizhek je rékel, vsaka s svòjo tovarshizo.

Tonzh. (potuhnjen.) Mèni se kar nizh ne poljubi.

Jér. Vefél bodi!

Bar. Pobèri se!

Jér. Sej bo s mano pléfal, kaj né? mi-lostljivi gospod!

Bar. Sastran mène naj pléfhe, de fi nogé polomi.

Gosp. Preoblézi se hitro, ino pòtlej pridi.

(Jériza ino Tonzhek flezhèta.)

Osmi nastòp.

Baron, gospá.

Gosp. (slò s vèternizo maha.)

Bar. Ino ti mu pravish spét priti!

Gosp. Kaj ga pa shé deklétu ne pervoshish?
(hozhe iti.)

Bar. Kaj ne bosh tukej ostala?

Gosp. Sej véfh, de mi ni dôbro.

Bar. Pozhakaj malo, saj sa voljo svòje Néshike; fizer bom ménil, de fi jésna.

Gosp. Sej shé pridejo. To je pazh nedolshno vefélje! — Ufédva se tù dôli.

Bar. (na stran.) Neslanarije!

(Baron ino gospá se ufédeta.)

Devéti nastòp.

Baron ino gofpá (fedé,) *godzi* (popótnizo godejo.) *Budalo* (s pufhlizam.)

Kmèzhki fantje, dva ino dva po versti; pòtlej Smešhujava ino Matizhek; sa njima pa Shushek Deklizhi po dvě ino dvě. Sadaje dvě nefète vénez is bélih ino rudézhih zvetliz spleten. Sa njima gré Nèshika. Godzi se sprédej na stran vstopijo. Vñ drugi v dvěh verstah, deklizhi na èni, fantje na drugi strani.

Defét nastòp.

Tonzhek (preoblèzhen), *Jérza ino poprejshni.*

Tonzhek ino Jériza pertezhèta ino v versto stopita. Po dokonzhani popótnizi se pètje sazhuè. Sdáj stopite dvě déklizi is vèrste, vénez nefète, ino ga baronu daste; Nèshika gré sa njima, ino perva sapoje:

Nèsh. (proti baronu.)

Zhašt in hvala
Se dajala
Vfèlej, o baron! vam bo.

- (proti drugim.) Vé deklizhi,
Vi fantizhi,
Le sapojte sa manó!
- Vsi.* Zhašt in hvala i. t. d.
- Dvé deklizi.* De ste milošt nam škasali,
In nedolshnost spofhtovali.
- Něsh.* Zhašt in hvala i. t. d.
- Vsi.* Zhašt in hvala t. t. d.
- Dva fanta.* De ste stor'li nam vesělje,
Dopolnili našhe shělje.
- Něsh.* Zhašt in hvala i. t. d.
- Vsi.* Zhašt in hvala i. t. d.
- Dvé deklizi.* Vé deklizhi,
Vi fantizhi,
Le sapojte, le sa njo!
- Vsi.* Zhašt in hvala i. t. d.
- Dva fanta.* Vé deklizhi,
Vi fantizhi,
Le sapojte, le sa njo.
- Vsi.* Zhašt in hvala i. t. d.

Něshika klezhi; baron ji vėnez na glavo dene.
Bliso kōnza pětja Něshika barona pozuka,
mu pifmize pokashe, ino s roko na glavo
fėshe. Baron se vėde, kakor bi vėnez po-
pravljaj, pifmize vsame, ter ga naglo v
nėdrije vtakne.

Po dokonzhanim pětju Nèshika vřtane, se perpogne, ino grè na svoj kraj k unima dvèma.

Bar. (tudi vřtane, naprej stopi, piřmize is nedrija potègne, s roko mahne, kakor de bi se bil v perřt sbodil, ga řtife, in řefà; piřmize poglèda, ino vidi, de je s iglizo perpèto, ino pravi :) řhéntaj řhénřke, de ne morejo bres igliz zelò nizh opraviti! (iglizo na tla vershe, ino piřmize kuřhne.)

Mat. (vře to viditi, řhushèku rèzhe.) Néka mu je piřmize řkrivej vtifnila. S iglizo je bilo sapezhateno. řhéntaj, dòbro se je sbodil!

Bar. (bère piřmize nar prèd od snotrej, pòtlej tudi od svuncej, kjèr najde sapifano, de naj iglizo nasaj pořhlje; po tlèh jo iřhe, pobère, ter v rokav vtakne.)

Mat. Saljubljeni ljudjè řo vendar le nòrzi; — zelò iglizo je pobral. Méni, Bog vé, kaj de ima, kèr ima iglizo od kakiga deklizha. (Nèshika ino gořpà ř pomigujete, ino na barona kařhete. Baron grè na svoj kràj, kjèr je poprèd ředel.)

Mat. (řhushku.) Jeřt moram vendar sazhèti, fižèr se nobeden ne gane. (Nèshiko prime sa roko, ino baronu rèzhe :) řmèmo — milořtljivi gořpod!

Bar. (mu pomigne, de naj se le safuzbe.) Le!

Mat. (stopi k godzam, vèrshe denar v gofli, ino sapòje:)

Zvetliza je zvetla med ternjem lepó,
Še nékdo je sbodil segaje sa njo.

(Gorénfko godejo, Matizhek ino Nèshika plèfheta.)

Tonzh. (popade Jérizo, vershe denar v gofli, ino sapòje:)

De ljubizo imam, de ljubi me, vém;
Na tihim sdihujem, povédát' ne smém.

(plèfhe s Jérizo.)

Bar. (vstane, ino pravi:) Dòsti bo, ljubi môji.
Mojo gospó shé glava bolí. Pojdite raji k shupanu, tam plèfhite, jéjte ino pite na môjo brado, kolikor se vam poljubi.

Jér. Pogazho tudi?

Bar. Tudi, Jériza! (jo k fèbi na stran poklizhe ino ji da iglizo.) To le iglizo dàj Nèshiki, kadar bo fama; me uméfh? Ino de ne bo nobeden vidil.

Jér. Kaj bo pa s njo?

Bar. Le dàj ji jo, ino rèzi, pod véliko lipo ji bom shé vse drugo povédal.

(Nèshiki.) Pojdi s mano, se bove pre-

oblékle. (Baron ino gospá grésta po éni strani doli; Néhika sa gospó. Godzi spét popotnizo godejo, ino gredo po drugi strani; svatje sa njimi, rasuu Matizhka ino Shushka.)

Enajsti nastòp.

Matizhek, Shushek.

Shush. (brani Matizhku, ki hozbe sa unimi iti.)

Matizhek, zhakaj! Nékaj imam na ferzi, kar ti povédati moram. Tvôja Néhika je dekliza, de ga nima para pod solnzam. Tode povém ti, ni kar ji prevezh ne upaj. Baron — baron —

Mat. Ne bo je grudil nè! — Sa to fim vam pôrok, ozhkà! —

Shush. Ali jo grôsno sahaja. — Jest vém, kaj je mèni narozheval. To moram pa vendar rêzhi, de fim jo vôlej stanovitno najdel.

Mat. Taka bo she sa naprej. Vi ste mosh, kadar je tréba shénsko prekvantati. Pa véste, jest tudi nifim ismed sadnjih. Ali kar Néhiko sadéne, vam povém,

de mi je svéta; sbrifana pa, — e
comme!

Shush. Me veseli. Ti se shé snafh sheniti;
imafh lahko serzé. Ši se po svòjim
rodu svèrgel.

Mat. Veliko serzé imam, polno upanja
ino ljubésni do svòje ljubize. Ako
mi je pa vendar le namenjeno, go-
lufanimu biti, se bom pa v to slad-
ko nadlogo podal; mislil si bom:
oshénjen sim, — kér ta ni svešta,
tudi nobéne vezh ni, ino je ne bo.
(se osrè, kar vidi Jérizo nekoga iskati.)

Dvanajsti nastòp.

Matizhek, Shushek, Jériza.

Mat. **H**e, he, Jériza! si naji posluhala?

Jér. Oh téga pa nè; pravijo, de ni lepó.

Mat. Pa je vzhafi dòbro.

Jér. Jest le nekoga ishem.

Mat. Eh, ti! — Kaj takó shé snafh? sej
dòbro vésh, de ga tukej ni.

Jér. Kogá?

Mat. Tonzhka!

Jér. Kaj mar njéga ishem; sej vésm, kje
je. Jest bi le Nésniko rada.

Mat. Kaj ji pa hozhefh, Jériza?

Jér. Nizh taziga; iglizo ji imam dati.

Mat. (hitro ino glasneji.) Iglizo! iglizo! — Kdo ti jo je dal? Šhe tako majhna fi, ino shé take flushbe opravlj — (befèdo poshrè, ino bòlj tiho rézhe.) Ti vse prav délafh, Jériza, ti fi pridna, fi môja —

Jér. Kaj se pa jesifh nad mano? — bom raji fhla.

Mat. (ji brani.) Nikar! sej ni môja refniza. Kaj nè, Jériza; to iglizo ti je milofljivi gospod dal, de nàj jo Neshiki dafh? S to iglizo je bilo néko pifmize sapezhateno, kaj nè? Vidifh de vse vém.

Jér. Sakaj me pa prafhafh, zhe vse véfh?

Mat. (samifhtjen.) Kako je shé rékel, ko ti je iglizo dal?

Jér. Ravno takó, kakor ti pravifh: „*Jériza, dàj to iglizo Nèshiki, ino rèzi ji, de ji bom vse drugo pod véliko lipo povédal.*“

Mat. Pod véliko —

Jér. Lipo. Pòtlej je she djal: „*Gléj, de te ne bo nihzhè vidil.*“

Mat. Ga morafh vbogati Jériza! To je pazh dòbro, de te ni nihzhe vidil. Le lepó ga vbogaj, ino Nèshiki povéj, kakor

ti je milostljivi gospod narozhil; tode nizh drusiga ji ne smésh povédati.

Jér. Sakaj ji bom pa kaj drusiga pravila? ti misliš, de fim otrók! (stézh.)

Trinajsti nastòp.

Matizhek, Shushek.

Mat. Ozhkà!

Shush. Kaj je?

Mat. (súgajozh.) Téga ni šterpéti!

Shush. Kogá?

Mat. Kar mi je dekle povédalo; na férzu mi leshí, kakor gorézh sharek.

Shush. (te sméja.) Tvôje veliko ferzé, polno saupanja! Jegliza ga je sbòdla, pa shé pojéma. —

Mat. Réf je, ozhkà! Ali spremislite —

Shush. (rèzhe, kar je bil popréd Matizhek rékel :) „Ako mi je pa vendar le naménjeno, golufanimu biti; sè bom podal v to sladko nadlogo, mislil si bom: oshénjen fim.

Mat. Zhlóvek govórí, kakor obzbuti. Ali kar se té môje ljubize tizhe, ktéra s iglizami kupzhuje, vam povém, de níva she tako bliso vkùp, de bi

narasen ne môgla. — Pod lipo tedej,
pod lipo! —

Shush. Takó je le! — Ti se morebiti motišh. Kdo ti je to povédal, de misli ravno tëbe golufati? Ali si shé vse preudaril, de jo kar obsodish? Ali vésh, de pojde pod lipo? sakaj? s kom? kakó? kdaj? kaj bo tam govorila? kaj délala? — Ljubi moj fin! jest sim ménil, de si bolj preudarin.

Mat. Imate práv, ozhkà, ino she trikrat práv! Ali taka le je naša slabost, kadar se zhlòvek po obzhtkih véde: mu je loshej per serzu. Imate práv; vsaka rézh se mora préd preudariti, ino dôbro preglédati, ino she le potém obsoditi. Sadòsti, de sdaj véim, kjé se imata sniti. Bog vas obvaruj, ozhkà! (gré.)

Shtirnajsti nastòp.

Shushék (sam.)

Tudi tëbe. Upam, de se ne bo prenaglil. Sdaj moram nar préd Néshiko poiskati, de ji vse povém. — Mèni bi bilo shal, zhe bi se ta shenitev rasdèrta, préden jo savoslamo. (gré.)

Péto délo.

Gójsd kônez verta. Na oboji strani je fhôtor is vëj.
,Sprédej klop is mahu. Nozh.

Pervi nastòp.

Jériza (sama, dershi v eni roki pomoranzho, v drugi
pa svetivnizo z luzhjo.)

V fhôtor na lévi strani je rékel; tedej
ravno tukej notri; — — kaj néki
mifli Matizhek? — To, kar mi je
narozhil, lahko opravim. Rékel je,
de naj se skrijem, ino kadar bo sa-
shvishgal, naj naglo vùn stopim. Pô-
tlej, je rékel, mi bo she tri pomo-
ranzhe dal. (Matizhka, ktériga ne posná,
saglêda, in savrifka.) Ha! (skozi v fhôtor
na lévi strani.)

Drugi nastòp.

Matizhek (v kmézhki suknji ino klobuku,) *Bu-
dalo, godzi ino drugi fantje* (s baklami, ktére
pa she niso pershgane.)

Mat. (s perviga sam, Jérizo saglêda.) **T**o je
Jériza, je shé notri. — (ogleduje

druge, ktéri pozhati pridejo, ino krog tapajo, ter pravi s globòkim glasom:) Dober vezhér, moshjé! šte shé fkupej? —

Gafh. Šmo shé.

Mat. Koliko je ura.

Gafh. Enajšt bo; (gléda na nebó.) Mésez fhe ni gòri.

Bud. Šh - fhe ga ni.

Mat. Tukej v fhotori se bomo fkrili, zhe bo tréba; jest, Budalo ino ti, Gafhper; — kjé fi?

Gafh. Tukej. I kaj pa bo?

Mat. Bofh kmalo vidil. Néka poshtèna dékliza, ino néki gospod imata f - hod tukej pod lipo. Jima bomo vesélje napravili.

Bud. Ha, ha! shé umém, po - poshtèna d - dékliza. —

Gafh. Moj gospodar ima hudizha v glavi.

Bud. I - ima ga.

Mat. Vi pa, godzi, stopite tukej le gòri na grizhek; fkríte se sa germovje. Kardar bošte luzh vidili, jo pa vréshite, kakor fim vam shé povédal. Vi, fantini, pridite pa s baklami. Sdàj le pojdite, le pojdite! (gredó.) (Gafhperju.) Gafhper, ti stopi v fhòtor, — bofh

shupanovo Jérizo notri najdel — de je ne bo strah. (Budalo.) Vi, Budalo, stopite malo na stran; kadar bote ljudi zhutili, mi pridite povédati. (gredó, Gafhper stopi v fhôtor, Budalo pa na stran v gôjsd.)

Trétji nastòp.

Matizhek (sam.)

- ① shené! kakshne kazhe ste vé! — kako se suznete in svijate okoli nas; sam méd, sama dobrota vam je na jesiku — in tistikrat nas nar bòlj pizhite! — Ubogi mosjé, vfi rogé nófite, vfi! Raslozhek je samo ta, de néki vedó, drugi pa ne. Škôrej bi jih bila tudi mêni nastavila; ino s kom? — s baronam! — Per môji dufhi, ta mi je pre neumen! — Raji flushbo popustim; raji grém she nezoj med Zigane! — s baronam? — je li kaj boljsi od mêne? — Vsémi mu denarje, rod, imé; potégni to prasno odejo ras-nj ino postavi ga tjé — zhlovéka samiga na sébi — ino ni ti vréden, de bi òn mêni flushil. Tiho! nékdo pride — (gré na stran.)

Zheterti nastòp.

Matizhek (na stran.) *gospá* (v Nèshkini,) *ino*
Nèshika (v gospiini oblèki.)

Nèsh. **R**éf, réf! Matizhek bo tudi prifhel;
Shushek mi je povédal.

Gosp. Pojdi kam! To mi pa shé ni práv.

Nèsh. Vi se tréfete, milostljiva gospá, ali
vaf sébe?

Gosp. Mràs mi je.

Nèsh. Šej mène ne potrebujete; bom malo
na stran stopila.

Gosp. Nikar, je rófa.

Nèsh. O sej fim je vajena.

Mat. Je rófa? (*Nèshika* na stran stopi, *Matizhku*
nasproti.)

Péti nastòp.

Matizhek, Tonzhek, baron, gospá, Nèshika.
(*Matizhek* ino *Nèshika* na firani.)

Tonzh. (pòje.)

De polna plaména
Ljubésen ognjéna
Rasdjala me bo! —

Gosp. (na stran.) To je Tonzhek.

Tonzh. (stoji.) Tiho, tukej se nékaj majè. Jest se moram v shòtor spraviti, kamor mi je Jériza priti rèkla. — Ovbe, néka shénfka je —

Gosp. (postufha.) De bi ga vendar!

Tonzh. (jo ogleduje.) Mèni se sdi, de je Néshika.

Gosp. (na stran.) Ko bi sdàj moj mosh pri fhèl! — (Baron se perkashe v duù igrališba.)

Tonzh. (se blisha, ino gospó sa roko prime, ktèra se mu brani.) Je shé; je shé, môja ljubá Néshika! po tvòji mèhki rozhizi ino po tvójim sdihovanju te sposnam — ino môje serzé ne bije saftonj tako hitro —

Gosp. (tiho) Prozh pojdi.

Tonzh. Zhe te je usmiljenje do mène v gòjسد perpeljalo —

Gosp. Pojdi, pravim; Matizhek bo kmalo tukej.

Bar. (se blisha, ino pravi na stran.) Néshika je, se mi sdi.

Tonzh. (gospéj.) Oh, Matizhka se pazh ne bojim; sej vém, de njèga ne zhakash.

Gosp. Koga pa?

Bar. (na stran.) Nékdo je per nji.

Tonzh. Ali te ni danes baron prófil, de imash

sim priti? — Šim shé flifhal, ko sim sa stòlam zhepèl.

Bar. (raskazhen na fran.) Ali je shé spét tukej, ta nefrézhni paglovez!

Mat. (na fran.) Pravijo, de se ne smé polufhati!

Nésh. (na fran.) Kaj pa shé spét kvafi!

Gosp. (Tonzhku.) Lepó te prošim, pušti me.

Tonzh. Kaj mi bošh dala sa mòjo pokorfhino?

Gosp. Kaj? — Kar ti hozhefh.

Tonzh. Kuhni me pervizh trikrat šama sa fé — po tém pa dvajsetkrat sa svòjo gospó.

Gosp. Ti se predersnefh? —

Tonzh. Sakaj ne? — Milostljivi gospod namešt Matizhka, ješt pa namešt gopoda. Nobèden ne bo tako golufan, kakor Matizhek.

Mat. (na fran.) Aj ti tat!

Nésh. (na fran.) Sadòšti, de je uzhénez.

Tonzh. (hozhe gospó objéti.)

Bar. (te mèd - nje vštopi, mišli gospó kuhniti, pa ravno Tonzhka narajma, in ga kuhne.)

Gosp. (gré na fran.)

Mat. (na fran.) Lépo nevésto bi bil ješt dobil.

Tonzh. (barona sa sukno pozuka.) O joj mène,
to je baron! (beshí v chòtor, kjèr je Jériza.)

Shéfti nastòp.

Matizhek, baron, gospa, Nèshika.

Mat. (se blisha.) **Sdàj** bom —

Bar. (mifli de je Tonzhek.) To je sa tvòjo
pokorshino! (mu da saufhnizo.)

Mat. Ha! — (gré na stran in si lize mane.)
De te vendar! — Ni dòbro, kadar
se prevezh flifhi.

Nèsh. (se na stran glasno smeja.) Ha, ha, ha,
ha! —

Bar. (gospèj miftez, de je Nèshika.) Téga
fanta ne rasumém! — sa uho miu jo
dam, in òn se smeja!

Mat. (na stran.) Mara òn!

Bar. Tedej savòlj njèga ne bom mògel
stopinjize storiti. — (gospèj.) Ali sa vse
to nizh ne maram; sraven tèbe bom
nezoj vse posabil.

Gosp. (se fili po Nèshkino govoriti.) Ménite?

Bar. (jo sa roko prime.) Kaj ti je, se tré-
lesh?

Gosp. Štrah me je!

- Bar.* (jo hozhe na zhéto kufhniti.)
- Gosp.* Nikar prenaglo! — kaj ménite, de fim jest —
- Mat.* (na stran.) Lepó, lepó!
- Nésh.* (na stran.) Sazhéték je dober.
- Bar.* (gospó sa roko prime.) To je rozhiza! méhka, kakor polhek; môja shéna ima leséno proti tvóji.
- Gosp.* (na stran.) Šte ga vidili!
- Bar.* Ino tile perstizi — (roko kufhne.)
- Gosp.* Taka je tedej ljubésen? —
- Bar.* Ljubésen — je basen serzá; refniza je vshitek, ktéra me je k tèbi perpéljala.
- Gosp.* Tedej svòje gospé nizh vezh ne ljubite?
- Bar.* Téga ravno nè; she jo imam rad. Ali, kadar je zhlòvek shé tri léta oshénjen, kaj ménish, ljubésen modra postane.
- Gosp.* Kaj bi pa radi od njé iméli?
- Bar.* Kar v tèbi najdem.
- Gosp.* Kaj néki?
- Bar.* Kaj jest vém! Nékaj, kar na-se vlé-zhe, kar k sèbi vabi, kar se brani, kar odrékva — kaj vém! Shené mi-flijo, de je shé vse storjeno, zhe naf le ljubijo. Komaj sazhnejo ljubiti,

naš ljubijo ino ljubijo danes, kakor včeraj, jutri, kakor danes, ino tako vézhno naprej, de smo mi siromaki ob énim fiti ino lazhni.

Gosp. (na stran.) Kakšhin nauk!

Bar. Sa réš, Néshika jest sim sam shé dôstikrat mislil. Mi ishemo vesélja, ktéro bi per svòjih shénah najti iméli, per ptujih, kér ga shené ne snajo vsak dan ponoviti.

Gosp. (nevoljno.) Takó? — shené bi vse to storiti iméle?

Bar. Moshjé pa nizh, ménish? Pojdi nato prenaréjat, zhe moresh. Nasha dolshnost je, de shené dobimò, ino njih —

Gosp. Ino njih dolshnost? —

Bar. — Je, naš dershati. Ravno to je, zhéfar óne posabljujejo.

Gosp. Jest ne bom nikolj posabila.

Bar. Jest tudi ne.

Mat. (na stran.) Jest tudi ne.

Nésh. (na stran.) Jest tudi ne.

Bud. (gospó prime sa roko.) Tukej jáka odgovarja; bolj tiho govòri. Tèbi ni tréba, téga misliti; ti si dôsti lépa, sala, prijétna, perljudna; — le malo bòlj svòje glave bodi, ino nar ljubés-

njivshi med vsemi shenami bosh! Néshika! gospod, kakorshin sim jest, je mosh beféda! Tukej imash denarje, dvakrat toliko, kolikor sim ti jih obljubil. Vesélje, kí ga per tèbi vshivam, mi vse to obilno povrazhuje. Vsèmi she ta perstan, ino nôfi ga v snaminje, de me ljubish.

Gosp. (se perkloni.) Néshika vse vsame.

Mat. (na stran.) Ali more she bòlj neframna biti!

Nésh. (na stran.) Dota je shé v pestéh!

Bar. (na stran.) Vséla je; sdáj jo shé imam.

Gosp. (poslušha.) Kaj shumí?

Bar. Nékdo pride; stopiva ta zhaf v shôtor, de mémo odide.

Gosp. Bres luzhi?

Bar. (jo sa sabo vtézhe.) Zhimu bo nama luzh? Šej ne bova nizh brala.

Mat. (na stran.) Sh-njim gré, per môji du-shi! — Oh, jest sim kmalo mislil. (se blisha.)

Bar. (se oberne, ino poprašha.) Kdo gré mémo?

Mat. (glasno.) Jest!

Bar. (tiho gospej.) Matizhek je! — (sbeshí.)

Gosp. Bom kmalo sa vami prishla. (gré na desni strani v shôtor, baron pa v gôjzd stézhe.)

Sédmi nastòp.

Matizhek, Nèshika.

Mat. (glèda v tami sa gospó ino baronam.)
Tukej sta shla v shòtor; sdàj ju imam! — Neumni moshjé! druge ljudi najémajo, de bi svédili, zhe jih shené golufavajo, véndar zéle léta minejo, de nizh ne svedó. Od mène naj bi se uzhili, od mène! — Jest sim svójo shenizo, kmalo pervo nozh salésel, she pred poroko. (hodi urno sim ter tje.) Šaj véim, per zhim sim. — To je dôbro, de veliko sa-njo ne maram.

Nèsh. (se perblishuje, ino pravi na stran.) Takó tedej mislish? Zhakaj, mi bosh pokoro délal!

Mat. Sdàj bom sashvishgal. (perste vtakne v ufta, kakor bi hòtel sashvishgati.)

Nèsh. (se sili po gospéno govoriti.) Kdo je?

Mat. (s jèso.) E, kdo néki! Zhlóvek, ktéri si voshi, de bi ga bila smert sadavila, préden je ròjen bil —

Nèsh. Ha, Matizhek je!

Mat. (jo ogleduje, in naglo pravi:) Milostljiva gospá!

Nèsh. Tiho govòri.

- Mat.* Sam Bog vaf je pernėfil! Kaj mėnite, kjė je vafh gospod?
- Nėsh.* Maram jest sa-nj! — povėj mi —
- Mat.* (hitro.) Ino Nėshika, mōja nevėsta; — kaj mėnite, kjė je? —
- Nėsh.* Nò, faj tiho govòri!
- Mat.* (hitro.) Mōja lėpa, svėsta sheniza! — takej v fhòtor sta se sapėrla. Ljudi bom poklizal, in jima bom dal sagosti in posvetiti.
- Nėsh.* (mu usta satifne, ino posabi po gospeno govoriti.) Bodi pameten!
- Mat.* (na stran.) Šhentaj, Nėshika je!
- Nėsh.* (po gospeno.) Gròsna kriviza se ti godi, Matizhek!
- Mat.* (na stran.) Kazha, vjėti me misli!
- Nėsh.* Midva jima morava poverniti.
- Mat.* Ali zhutite kakfhne sheljė?
- Nesh.* Zhe jih zhutim? — Prafhafh! — Šej fim shėnfka.
- Mat.* Milostljiva gospá! samá sva — nozh je — kdo nama brani? —
- Nesh.* (na stran.) Kako ti jo bom dala sa uho!
- Mat.* (na stran.) To bi bilo flėtno, ko bi jest —
- Nėsh.* Pa me morafh vendar malo ljubiti.
- Mat.* Vaf ljubiti, angeljzhek! Oh, ne vėfte, kakó gròsno vaf ljubim!

- Nésh.* (nevoljna.) Ne vém, ali bi ti verjela.
- Mat.* (se vershe na tlá.) Oh, milostljiva gospà! ješt gorim od ljubésni; serzé mi bo rasdjala, zhe me ne vflifhite.
- Nésh.* Ali si pa tudi premislil?
- Mat.* Vše, vše sim premislil. —
- Nésh.* De ljubésen —
- Mat.* Dajte mi svòjo rozhizo.
- Nésh.* Tù jo imash. (Mu èno sa uho pertifne.)
- Mat.* De te slodej, ta je bila dôbra!
- Nésh.* Dôbra! ino tá — (mu da she èno.)
- Mat.* Uh, kaj mislifh, sa bôshjo voljo!
- Nésh.* (ga udari škòrej per vsaki befèdi.) *Milostljiva gospà! ješt gorim od ljubésni; serzé mi bo rasdjala, zhe me ne vflifhite. —*
- Mat.* (se safmèja ino vstane.) O vesèlje! o milost! o frézhen Matizhek! Le tèpi ga, le tèpi ga, ino kadar ga bofh shé tako stèpla, de bo vèš zhèrn, stepéniga uboshzhika faj ljubi. — O frézhni zhlovèk, ktéri je od shénfláh rok tèpen.
- Nésh.* Sakaj si pa hòtel milostljivo gospò sapeljati, perlisnjenez? Škòrej bi se ti bila ješt vdala — to se pravi, namèst svòje gospé —

Mat. Kaj ménish, de te nifim posnal?

Nésh. (se sméja.) Posnal si me? — Zhakaj ti bom vernila.

Mat. Nar prèd me tēpešh, ino pōtlej si fhe jésna na-me. Néshika, to je pre-vèzh! Ali povéj mi, kako je, de te tukej najdem? — Jest sim ménil, de si fhla s baronam v fhótor.

Nésh. Ti si fhémašt; to je bilo drugimu nastavljeno, pa si se ti vjél. Šim mar jest kriva, de se namešt ène lefize dvé vjamete.

Mat. Kdo bo pa drugo lefizo vjél?

Nésh. Njegova shēna.

Mat. Njegova shēna?

Nésh. Njegova shēna, ja!

Mat. O Matizhek, Matizhek, — obéfi se! téga pazh nikoli nifi mislil! — O fhéntane shené! sam slodej vaf uzhi. Tedej óna je bila?

Nésh. Milostljiva gospá.

Mat. Ali réf!

Nésh. Bosh dobil — (s roko pokashe, kakor bi mu hōtla sa uho dati.)

Mat. O kaj! ti le gladish — ali baron, baron — tà me je prèd pozhil, de sim tri lune vidil.

Nésh. Prevsétni zhlôvek, ponishaj se!

Mat. (poklécne.) To je môja dolshnost; na svòje koléna se vershem, ino sposnam, de fim ôfel proti tèbi.

Nésh. (se smeja) Ubogi baron, kaj si je persadel —

Mat. — De je svòjo shèno dobil. (ostane na kolénih.)

Osmi nastòp.

Baron (pride is dna igrališha, ino gré naravnost proti fhotoru, ktéri je na dèfni strani.) *Matizhek,*
Néshika.

Bar. (sam per sèbi.) **N**e pride sa mano; morebiti je notri ostala.

Nésh. (tihama Matizhku.) Baron Nalétel.

Bar. (v fhotor gredé.) Néshika, si notri?

Mat. (tiho.) Notri jo ifhe.

Nésh. (tiho.) Ni je sposnàl.

Mat. Zhe hozhesh, sheniva te burke naprej. (ji roko kufhne)

Bar. (se okoli safuzhe, ino mèni gospò viditi) Môja shèna; môshk per nji na kolénih! — Oh, ko bi imel jest sdaj mezh per sèbi! — (se blisha.)

- Mat.* (vstane ino govori s debélím glafam.) Ja, serzhèk môj! nikdar, nikdar ne bo kònez môje ljubésni!
- Bar.* (na stran.) Ha, ta je bil davi per môji shèni. (se na zhèlo udari.)
- Mat.* Pojdiva v shòtor, sej vèste, de ne morem zhakati.
- Bar.* Vfi hudizhi!
- Mat.* (jo proti shòtoru pèlje, ino tihama pravi:) Ga flifhifh, kako kolne? — (glafno.) Tukej mi ne bo tréba fkosi òkno fkakati, kakor davi.
- Bar.* (na stran) Vse, kar vse pride na dan!
- Nèsh.* (bliso shòtora na lévi strani.) Prédén notri gréva, morava malo okoli sèbe poglédati, zhe naju nobèden ne zhuti.
- Bar.* (glafno.) Nobèden? (Nèshika smukne v shòtor k Jérizi, Gafhperju ino Tonzhiku.)

Devétí nastòp.

Baron, Matizhek.

- Bar.* (Matizhka prime.) **Stoj!**
- Mat.* (se véde, kakor de bí se bil slo prestrašhil.)
Milostljivi Gospod!
- Bar.* (sposnavfhi ga.) Ha, bèshtja! fi tukej?
(ga prime sa roko.)
-

Deséti nastòp.

*Budalo, baron, Matizhek.**Bud.* Ali me nifi k - klizal?*Bar.* Kdo je?*Bud.* Jest, B - Budalo.*Bar.* Ravno práv. — Dershite ga!*Bud.* K - koga?*Bar.* To bèshtjo!*Bud.* Jest — jest nifim sa to na - najét.*Bar.* Dershite ga, ali val ubijem.*Bud.* (prime barona.)*Bar.* Osel! (ga od sèbe pahne.)

Enajsti nastòp.

*Poprèjshni, Shushek, Smeshnjava.**Shush.* Mèni se sdi, de je baron. Kaj néki vpije?*Bar.* Kdo je?*Shush.* Milostljivi gospod! jest, jest.*Bar.* Shushek. Ino drugi?*Shush.* Smeshnjava.*Bar.* Shushek, kjé ste?*Shush.* Tukej.

Bar. (ga sa roko prime, ino mu Matizhkovo defnizo podajozh rëzhe:) Primite téga zhlovéka, ino ga krepko dershite. Smešhnjava — (ga ifhe.)

Smešh. Tukej —

Bar. (ga pëlje v fhòtor na lévi strani) Pred tém fhòtoram obštojte, ino ne puštite nikogar vùn.

Bud. Ha, ha! — Miloštljivi g-gospod fo!

Bar. Tiho, shivina! — (Matizhku, jëso skri-vajozh.) No, Matizhek, mi bošh odgovoril.

Mat. Bom mogel, miloštljivi gospod! Vsim snate povédati, le samimu sèbi ne.

Bar. Šamimu sèbi ne!

Shush. (na stran.) Ima pazh práv.

Bar. Jesizhnik! — Le sékaj, le sékaj be-sédo — Kakšna shénfka je bila, ki fi jo v fhòtor pëljal?

Mat. Kdaj?

Bar. Sdàj, ravno sdàj.

Mat. Tisto pazh. Je bila — shénfka —

Bar. Šte šlišhali, gospodje?

Smešh. (se zhudi.) Šlišhali smo.

Bar. Ino kakšna shénfka?

Mat. Shénfka, ki me práv rada ima.

Bar. (drugim) Šte rasuméli?

Bud. (se zhudi.) Hm, hm!

Bar. Ali letà shénfka ni shé s kom drugim savésana?

Mat. Vêlik gospod je imel nékaj zhasa s njo opraviti; pa se je je shé navelizhal; sdáj ji pa jest bolj dopadem.

Bar. (naglo.) Bolj dop — — (befédo poshrè.) Gospodje! Matizhek pravizo tèrdi, sakaj to je óna shé fama obftala.

Bud. O - obftala?

Bar. Pregréha je ozhitna; sdáj mora pa tudi gréshniza na dan priti. (gré v fhotor.)

Dvanajsti nastòp.

Poprèjshnji, rasun barona.

Smesh. **T**o je práv.

Shush. (Matizhku.) Kaj si storil, ljubi moj sin?

Mat. Nórza.

Trinajsti nastòp.

Poprèjshnji, baron, Tonzhek.

Bar. (govori v fhotoru, in nékoga vùn vtézhe, ktériga pa ne posní.) **V**se je saftonj;

saftonj se branish; tvôja ura je
prishla! Vùn, le vùn! (Tonzhka vùn
stèzbe.) Mòja frézha je, de nimam
otrók sh-njo! — Jest bi jih podavil.

Tonzh. Kaj mi hozhete, sa bôshjo voljo?

Mat. Tonzhek!

Bar. Fànt!

Shush. Ha, ha!

Bar. (vèf ferdit.) Shé spét ta prekléti fànt!
(Tonzhku.) Kaj fi notri délal?

Tonzh. (prestrašen.) Škril fim se, kér fim se
vaf bal.

Bar. Budalo, stopite notri, ino perpeljite
jo vùn.

Bud. K - koga?

Bar. Mòjo shêno.

Bud. Kaj svôje gospé ifhete? (gré v fhótor.)

Shtirnajsti nastòp.

Popréjshni, rasun Budala.

Bar. **B**ote vidili, de ni sam fant notri
bil.

Tonzh. Šej bi se tudi bal sam biti.

Pétnajsti nastòp.

Poprèjshnji, Budalo ino Gashper.

Bud. (Nekoga vùn vlèzhe, ktèri se pa tše ne vidi.)
Pridite sim, milostljivi gospod! —
 sej se vé, k-kdo je.

Gash. Zhe je kaj kriviga, Matizhka pri-
 mite. — Jest sim nedolshen.

Mat. Gashper!

Bud. G-Gashper!

Bar. Ali vas hudizh moti? (hozhe v fhòtor iti.)

Shush. Mène pustite — milostljivi gospod!
 Ta rézh ni sama na sèbi. (gré notri.)

Bud. Ta rézh je slo sm-sméfhana.

Sheftnajsti nastòp.

Poprèjshnji, Jériza, Shushlek.

Shush. (Jérizo is fhatora vlèzhe.) **N**e bojte se,
 milostljivi gospod; jest sim pôrok, de
 se vam ne bo nizh hudiga sgodilo.

Jér. (pride s luzhjo vùn vša bojèzha.)^{*} Oh!
 (Sa nekaj zhasa se godzi saflifbijo, ino
 luzhi se smiram bôlj blishajo.)

Mat. Jériza!

Bar. Peklénfke poshafti! Kaj se godí? —
Godzi — svitlôba —

Sedemnajsti nastòp.

Popréjštni, Nëshika (véternizo pred obrasam
dershi.)

Bar. **■**Ma, tukej je le! (jo popade su roko.)
Gospodje, potém, kar ste slishali ino
vidili, bote sodili, kaj taka shèna
saflushi.

Nësh. (poklèkne ino glavo perklone.)

Bar. Vše saftonj!

Mat. (poklèkne na drugo stran barona.)

Bar. Vše saftonj!

Shush. (poklèkne pred baronam.)

Bar. Vše saftonj!

(Všì poklèknejo.)

Bar. Ino zhe bi val sto prishlo!

Osemnajsti nastòp.

Poprèjšni, gospa (pride is drugiga fhotora.)
potèm fantini (s gorèzhimi baklami.) *ino*
godzi.

Mat. (migne godzam, de naj jénjajo.)

Gosp. (se vèrshè pred baronam na koléna.) **Saj**
 jest bom sprofila!

Bar. (vidi gospo ino Nèshiko) Ha, kaj je to?

Bud. Tukej so milostljiva gospa.

Bar. (hozhe gospo vsdvigniti.) Ti si bila? (s milim
 glasam.) Bom mogel sa odpušhanje
 profiti!

Gosp. Na môjim méstu bi bil ti rékel:
 „*Vse saštonj! vse saštonj!*“ ino jest ti
 danes shé trétjizh odpuštim. (vstane.)

Nèsh. Jest tudi. (vstane.)

Mat. Jest tudi. (vstane, in sa nji vñ drugi.)

Bar. Jest fim vam hòtel ozhí sbrifati,
 ino vi ste s mano ravnali, kakor s
 otròkam.

Gosp. Ali ti je shàl?

Bar. (Nèshiki.) Tvòje pismize —

Nèsh. Šo milostljiva gospa narékovali.

Bar. Tedej fim nji odgovor dolshan. (gospej
 roko kufhne.)

Gosp. Vlakimu svòje! (da Nèshiki môshujo de-
 narjev ino perštan.)

Nésh. Matizhek, pogléj!

Mat. Ta je dôbra! Namešt éne dote imam sdaj tri.

Tonzh. (poklékne.) — Mèni — odpufhanje;

Bar. (s sméham.) Ti si shé prejél, kar ti gré. (pokashe s roko, de mu je saufhnizo dal.)

Tonzh. Jest?

Mat. Milostljivi gospod! na môje lize — tako sna gospoda pravizo deliti.

Bar. (s sméham.) Na tvôje lize? — Ha, ha, ha! — kaj ti pravish, shéna?

Gosp. Ljubi mosh, vsakdanje ljubésni si se navelizhal; saj danes bošh spofnal, de môja ljubésen ni bila vsakdanja. Sa naprej bom védila, tvoj nauk spolnovati.

Bar. (ji roko kufhne.) Danafhni dan mi je dober nauk. Ljuba môja, povéj mi, kaj si mislila, de si se s godzi, ino v taki svitlobi perkasala?

Gosp. Jest — jest sim jih shé tukej najdla.

Mat. (baronu.) Milostljivi gospod! vi ste se hòtli namešt méne osheniti. Sa to dobroto sim vam godze ino té prijatle najél.

Bar. (Matizhku.) Tedej ti moram hvaléshen biti. Godzi! per mèni ostanite; dok-

ler se Matizhek ne oshéni, mi ne
pojdete is gradú.

Shush. Profim, poterpite sbe tri ali shtir dni;
na Gobovi-grad fim po svôjo Šmré-
karizo pifal; jest ino moj fin se bova
obá ob énim oshenila.

Bar. Tudi práv, tudi práv.

Mat. Sdáj jo imam — Jube! Néshika, ve-
féla bodi! Kaj se framujesh kakor
kmézhka nevésta? (godzi sagodejo.)

Mat. (pôje.)

Sdáj sapojmo, sdáj ukajmo!
Eden drug' mu ôgenj dajmo!
Jésa, shalost, le na stran,
Danf je moj veséli dan!

Tonzh. (pôje.)

Shalostna je dusha môja.
Mifli môje so v Ljubljani.

Jér. (pôje Tonzhku.)

Tiho bodi, jest bom tvôja;
Le ostani, le ostani!

Vfi. Sdáj sapojmo, sdáj ukajmo!

Mòshki. Eden drug' mu }
Shénfke. Ena drugi } ôgenj dajmo!
Jésa, shalost le na stran,
Danf je moj veséli dan!

Nésh. (pòje baronu.)

Bres samére, valha gnada!
 Kar fim strila, nifim rada,
 Pa fim mogla — take fmo!
 Mé deklizhi, in shenize
 Sa moshá in sa petize
 Še takó le trudimo.

Gosp. (pòje.)

Bres samére, vse fmo take,
 Lépe, sale korenjake
 Mé zhišlamo — ljúbimo;
 Zhe le vendar ni drugazhi,
 Kadar se ljubéšen spazhi,
 Vam, moshaki, svéšte fmo.

Bar. (pòje.)

Povafuje vsaka rada,
 Bodi stara, bodi mlada,
 Slaſti zhe je mosh neſlán.
 Poterpimo! kaj se hozhe? —
 Kadar pa shé ni mogozhe,
 Le mahnimo tud' na ſtran!

Nésh. (pòje baronu.)

Le mahnimo! — al' sadéli,
 De bi sladja v ſéb' iméli,
 Nizh ne boſte — de veſtè
 O moshjé! ſte pravi ptizhi,
 Pa ſe, kadar mé deklizhe
 Hozh'mo, vendar vjamete.

Mat. (pöje.)

Je fantizh, k' rogé nam flavi,
 Njemu se Ljubésen pravi,
 Tisti perutnize imá, —
 Vélh sakaj? — sato de loshe
 S roshe spét do druge roshe
 Šim ter tjé vihrati sná.

Vfi. Sdáj sapojmo, sdáj ukajmó!

<i>Moshjé.</i>	Eden drug'mu	} ôgenj dajmo!
<i>Shené.</i>	Ena drugi	

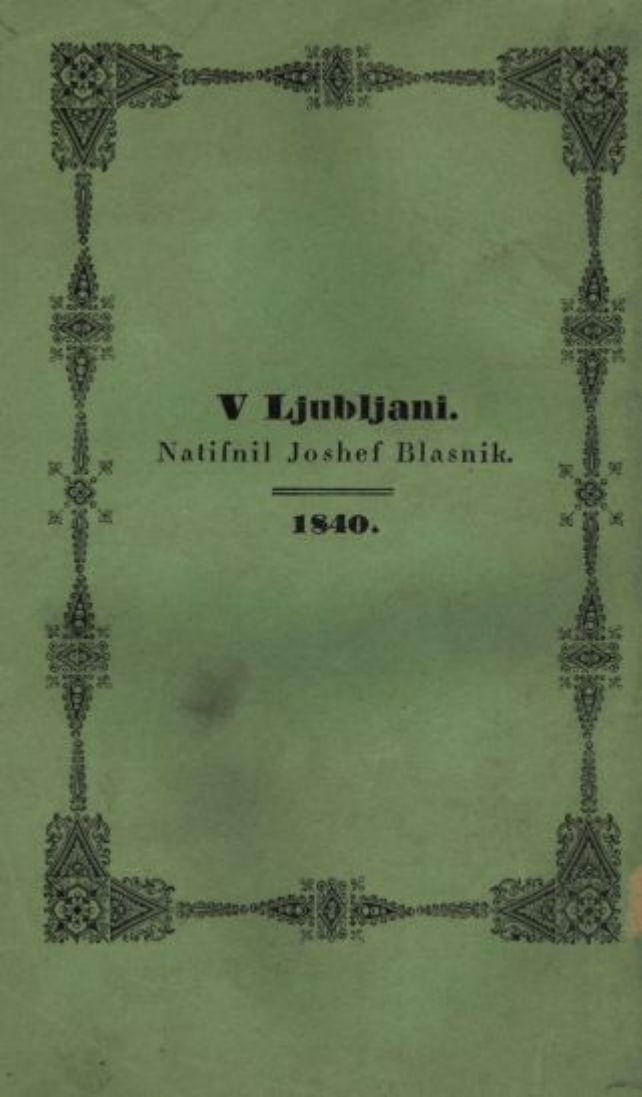
Jésa, shalost le na stran,
 Danf je moj veséli dan!

Vézhi pogrěfhki.

Štran	33	versta	16	běri	<i>gospod</i>	namešt	<i>pospod</i>
„	80	„	7	„	<i>obljubil</i>	„	<i>obijubil</i>
„	108	„	11	„	<i>desěti</i>	„	<i>desět</i>

V Ljubljani.
Natifnil Joshef Blasnik.

1840.